ALSÓPETÉNY KÖZSÉG

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

KÖRNYEZETI VIZSGÁLATA ÉS ÉRTÉKELÉSE

VÉLEMÉNYEZÉSI ANYAG

készült a 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet alapján a
a 314/2012. 38.§ szerinti véleményezési dokumentáció alátámasztására

Megbízó:

Alsópetény Község Önkormányzata
Kovácsné Varga Andrea polgármester
2617 Alsópetény, Petőfi út 24.
Tel: 35/530-019
hivatal@phalsopeteny.hu

Kidolgozó:

Pagony Táj- és Kertépítész Iroda Kft.
1111, Budapest, Karinthy Frigyes út 24. V./5.

2020. június hó

Azonosító adatok

A településrendezési eszközök felülvizsgálatának készítője:

Poltrade Bt. - Urban Landscape Design
1096 Budapest, Telepy utca 23.

A környezeti vizsgálati dokumentum összeállításában részt vett személyek és szervezetek:

Vincze Attila okl. táj- és kertépítész vezető tervező K1 01-5089,
településrendezési zöldfelületi és tájrendezési vezető tervező TK/1 01-5089,
tájvédelmi szakértő SZTjV.

Referenciák:

Településrendezési tervek tájrendezési és környezetalakítási munkarészeinek készítése – 1994-2019

Aktív turizmus fejlesztése a Hanság-Balaton kerékpárút környezetében projekt – 2005

Hegyalja- Világörökség Megmentéséért Projekt környezetalakítási munkái – 2005-2006

Fővárosi Állat- és Növénykert, élőhely- és gyűjteményrekonstrukciók tervezése – 2008-2012

Natura 2000 hatásbecslések Dunabogdány településrendezési eszközeinek módosításához 2012-2014

Meszesán Péter okl. tájépítész mérnök, munkatárs
Referenciák:

Településrendezési tervek tájrendezési és környezetalakítási munkarészeinek készítése – 2014-2019

Erdelics Ágnes okl. tájépítész mérnök, munkatárs
Referenciák:

Településrendezési tervek tájrendezési és környezetalakítási munkarészeinek készítése – 2016-2019

Tartalom

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése 3
1.1. Előzmények, tematika 3
1.2. A környezeti értékelés kapcsolódása a településrendezési terv készítésének folyamatához 4
1.3. A környezeti értékelés tervezést befolyásoló javaslatai 4
1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele 5
1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai 7
2. A terv és a kidolgozáskor vizsgált változatok rövid ismertetése 9
2.1. A terv célja, tartalma, a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos jellemzői 9
2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal 17
2.3. A változatok közötti választás indokai, a választást alátámasztó vizsgálat rövid leírása 25
3. A terv megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása 25
3.1. A terv céljainak összhangja a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos, vagy helyi szinten meghatározott környezet- és természetvédelmi célokkal 26
3.2. Környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése, illetve figyelembevétele a tervben 28
3.3. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése 28
3.3.1. földrajzilag lehatárolt tervezési terület esetén, illetve, ha a hatásterület földrajzilag lehatárolható, a terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv, illetve program megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol 29
3.3.2. a fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a terv, illetve program nem valósulna meg; 35
3.4. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok, a következmények előrejelzése 36
3.4.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybe vételét vagy környezetterhelést közvetlenül előidéző tényezők 36
3.4.2. Közvetett módon környezeti hatást kiváltó tényezők és hatásaik 37
3.5. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése 38
3.5.1. Jól azonosítható környezet igénybevétel vagy terhelés esetén 38

3.5.2. A közvetett módon hatást kiváltó tényezők hatásai 41
3.6. A környezeti következmények alapján a terv értékelése 42
4. A terv megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére vagy csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó, a tervben szereplő intézkedések környezeti hatékonyságának értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre 42
5. Javaslat olyan környezeti szempontú intézkedésekre, szempontokra, melyeket a terv által befolyásolt más tervben figyelembe kell venni 44
6. A terv megvalósítása következtében fellépő környezeti hatásokra vonatkozó monitorozási javaslatok 45
7. Közérthető összefoglaló 45

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: TSZT-V. tervlap - Településszerkezeti változások

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE

1.1. Előzmények, tematika

A környezetvédelem érdekeinek érvényesülnie kell az országos, a térségi és a települési, valamint az ágazati koncepciók, programok, tervek készítése, megvalósítása során. A környezetvédelem tervezésbe való beépülésének módjáról a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban Kt.) 43. és 44. §-a rendelkezik. Jelen tervezési munka összefüggésében a környezeti vizsgálat szükségességéről a Kt. 43.§ (5) bekezdése értelmében külön jogszabály határozza meg azokat a terveket, illetve programokat, amelyeknél környezeti vizsgálat kötelező, vagy szükségessége a várható környezeti hatás jelentőségének meghatározása után dönthető el.

A települések teljes egészére készülő Településszerkezeti terv, Helyi Építési Szabályzat és Szabályozási terv készítésének esetében *az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet* (továbbiaknak R.) 1. számú melléklete környezeti vizsgálat és értékelés készítését kötelezően előírja. A környezeti értékelés a településrendezési eszközök módosítása kidolgozási, egyeztetési és elfogadási folyamatának része. Feladata, hogy a településrendezési eszközök készítésének folyamatát, kimenetelét ellenőrizze, szükséges esetben megváltoztassa, s a jövőbeli környezeti problémák megelőzésének eszköze legyen.

Ennek értelmében jelen környezeti vizsgálat Alsópetény településrendezési eszközeinek készítése során felmerült **70 db** területfelhasználási módosítás környezeti hatásait tekinti át és értékeli.

A tervezési feladatot végzi: **ULD Poltrade Bt.**
A felülvizsgálatot a Pagony Kft. készíti.

A környezeti vizsgálathoz az alábbi terület- és településrendezési terveket, a jelenlegi területhasználatra vonatkozó részletes megalapozó vizsgálatokat, környezeti vizsgálati dokumentációt, valamint államigazgatási szervek adatszolgáltatásait használtuk fel:

- a 27/2009. (IX. 30.) sz. Kt. határozattal elfogadott és többször módosított Alsópetény Község Településszerkezeti terve;
- a 8/2004. (V. 20.) sz. önkormányzati rendelettel elfogadott és azóta többször módosított módosított Alsópetény Község Helyi Építési Szabályzata és Szabályozási Terve;
- a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (továbbiakban MATrT) és az abban meghatározott új Országos Területrendezési Terv (továbbiakban: OTrT);
- a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet (továbbiakban: MvM rendelet);
- Nógrád Megye Önkormányzat Közgyűlésének 3/2020. (III. 12.) önkormányzati rendelete Nógrád Megye Területrendezési Tervéről (továbbiakban: NMTrT);
- Nemzeti Környezetvédelmi Program 2015- 2020;

- földhivatali adatszolgáltatás az átlagosnál jobb minőségű termőföldekről;
- BNPI adatszolgáltatása a táj- és természetvédelmi szempontú kijelölés alatt álló területekről;
- egyéb, a településrendezési eszközök felülvizsgálatának készítéséhez kért, 282/2009. (XII.11.) Korm. rendelet szerinti előzetes adatszolgáltatások.

1.2. A környezeti értékelés kapcsolódása a településrendezési terv készítésének folyamatához

Jelen környezeti vizsgálat és értékelés kapcsolódik az új településrendezési eszközök készítéséhez. A készülő településrendezési terv településszerkezeti munkarészének alátámasztó szakági fejezeteiben a település hosszútávú fejlesztéséhez kapcsolódva meghatározásra kerültek mindazon környezeti megoldások, melyek a fenntartható fejlődést szolgálják. A településrendezési terv részeként készül a környezeti értékelés a R. 4. sz. melléklete által előírt tematika szerint, figyelembe véve a tartalmi követelményeket és szakmai elvárásokat.

1.3. A környezeti értékelés tervezést befolyásoló javaslatai

A környezeti értékelés során a fő szempont Alsópetény meglévő környezeti állapotának legalább szinten tartása, illetve a lehetőségekhez mérten történő javítása.

Természet- és tájképvédelmi szempontból kiemelt figyelmet kell fordítani az országos ökológiai hálózat területeire, a tájképvédelmi terület övezetére, továbbá az ex lege védett földvárak és barlangok természetvédelmi területeire, valamint a helyi védelem alatt álló természeti értékekre és a helyi jelentőséggel bíró egyedi tájértékekre. Figyelemmel kell lenni a Petényi-patakra, a kisebb időszakos és állandó vízfolyásokra, azok természetközeli területeire, vizes élőhelyeire, a Cser-tó természetközeli környezetére. Emellett fontos tényező a településen található átlagosnál jobb minőségű termőföldek, valamint a gyümölcs termőhelyi kataszteri területek jelenléte.

A környezeti értékelés és a tájrendezési, környezetalakítási tervezés párhuzamosan zajló folyamatában fontos szempontként jelent meg a megalapozó vizsgálatban megfogalmazott tájkarakter területek erősítése és a vízfolyások védelme, amit elsősorban a beerdősült területek rendezésével, a nagykiterjedésű, egybefüggő legelők és kaszálórétek megtartásával, a mozaikos zártkerti területek szabályozásával, a lakóterületi bővítések szabályozásával, valamint a turisztikai célú területek kijelölésével segített elő a terv.

A vízfolyások védelmére és a települési szinten túlmutató ökológiai folytonosság erősítésére a **vízfolyások menti erdősávok megtartása, véderdőként történő szabályozása és új, de a természetben már meglévő védelmi célú erdőterületek kijelölése tervezett.**

A tervezés során a külterületen spontán beerdősült, egyéb hasznosításra alkalmatlan területek gazdasági és védelmi célú erdőterületekké minősítése tervezett. Nagy kiterjedésű, szerkezeti szintű változtatást jelentettek a magasabb rendű terveknek való megfelelés

(Térségi területfelhasználási kategóriák, Erdők övezete) miatt történő, illetve a hatályos tervek óta eltelt időszak tájváltozásához igazodó erdő- és mezőgazdasági területkijelölések.

A lakóterületeket funkcionális és fenntarthatósági szempontból a természeti értékek maximális figyelembevételével kell kialakítani, elsősorban a meglévő belterületi, beépítésre szánt területek fejlesztésével. **Alsópetény délkeleti csücskében, már belterületbe vont területi dűlőn lakófejlesztési területek kerültek kijelölésre, melyek a kompakt településszerkezet megőrzése mellett a település népességmegtartó képességének javítását szolgálják.**

A korábbi tervben szereplő, de **meg nem valósult lakó és turisztikai jellegű fejlesztés céljára kijelölt területek újból átgondolásra kerültek.** A tervezés során az önkormányzat és az érintett területek tulajdonosaival történő egyezetetések során, némely esetben beépítési tervek ismeretében kerültek kijelölésre a tervezett módosítások. Az önkormányzat és a helyi vállalkozók részéről nem merült fel új munkahelyteremtő beruházások számára egyéb területigény. Ezek mellett a településen lakóterületi fejlesztésre jelentkezett igény, melyet a fentiekben már említettünk. A fejlesztések jelentős mértékű környezetkárosító hatással nem bírnak, valamint már meglévő lakóterületekhez és kiépült infrastrukturális hálózathoz csatlakoznak.

1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele

A vonatkozó magasabb szintű jogszabály, a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendelet biztosítja terv széleskörű véleményeztetését mind a szakhatóságokkal, mind a lakossággal, illetve a szomszédos települések önkormányzataival is. A településrendezési eszközök készítése során az érdekelt államigazgatási szervek, az érintett területi és települési önkormányzatok is bevonásra kerültek.

Alsópetény Község Önkormányzata a településfejlesztési koncepció, településrendezési eszközök, településképi rendelet, arculati kézikönyv elfogadására és módosítására vonatkozó partnerségi egyeztetés szabályairól szóló 5/2017. (V.2.) önkormányzati rendeletében meghatározott eljárás szerint biztosította a lakosság, a civil és gazdálkodó szervezetek és vallási közösségek bevonását a tervezési folyamatba. Ennek értelmében a Alsópetényi Közös Önkormányzati Hivatal Alsópetényi Kirendeltség közterületen elhelyezett önkormányzati hirdetőfelületen és a hivatalos honlapjának főoldalán (www.alsopeteny.hu) tájékoztatta a partnereket a településrendezési eszközök készítéséről és felhívta figyelmüket a módosítási javaslataik, kérelmeik benyújtására. A környezeti értékelés készítése során figyelembe veendő körülmény, szempont nem került megfogalmazásra.

A tervezők a kész tervezetet a magyarországi szükséghelyzetre való tekintettel csak online formában ismertették a partnerekkel és érdekeltekkel. A tervezetet a lakosság és a partnerek írásos formában 2020. június 9. napjáig véleményezhették. A tervezettel kapcsolatban a vélemények egybehangzóak voltak, a partnerek és érdekeltek egyetértettek a

lakóterületi és turisztikai fejlesztésekkel kapcsolatban. További módosításokat a tervezetet véleményezők nem fogalmaztak meg.

A kész tervezetet az Önkormányzat közterületen elhelyezett önkormányzati hirdetőfelületen és a települési honlapon (www.alsopeteny.hu) tette közzé.

A településrendezési terv készítésével kapcsolatban a R. 1.§. (2) bekezdése a) pontjának megfelelően Alsópetény Község Önkormányzata megrendelte a környezeti értékelés elkészítését a R. 4. sz. mellékletének tartalmi követelményei alapján. A település április közepén hivatalos levélben tájékoztatta a R. 3. számú mellékletében megnevezett államigazgatási szerveket a környezeti vizsgálat és értékelés folyamatának elindításáról, valamint kérte az államigazgatási szerveket, hogy amennyiben a hatáskörükbe tartozó környezet- vagy természetvédelmi szakterületet érintően várható jelentős környezeti hatás a községben, úgy legyenek szívesek 30 napon belül megküldeni véleményüket. A beérkezett levelek szerint az érintett államigazgatási szervek az alábbiakat fogalmazták meg és az alábbi adatszolgáltatásokat adták:

- Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Bányafelügyeleti Főosztály PE-06/KTF/12064-2/2020. ügyiratszámú levelében tájékoztat arról, hogy természetvédelmi és környezetvédelmi hatóságként Alsópetényen nem illetékes, a megkeresést a megyei hatóságnak továbbította.
- Nógrád Megye Kormányhivatal Környezetvédelmi Osztály NO/KVO/383-3/2020. ügyiratszámú levelében tájékoztatást küldött a természetvédelmi jelentőségű területekről, valamint kérte, hogy a környezeti vizsgálati dokumentáció tematikájában mindenképpen szerepeljenek a R. 4. melléklet szerinti 1.4., 3.1., 3.4.3., 3.5.1., 3.6.1.1., 3.6.2.1.2., 4., és 6. számú fejezetek.
- Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 1527/2/2020. ügyiratszámú levelében megküldte a működési körükbe eső védett területek és kategóriák digitális adatszolgáltatását, valamint tájékoztatott arról, hogy a R. 4. melléklete szerinti tartalommal készülő környezeti értékelésben maradéktalanul kerüljenek kidolgozásra a 1.4, 3.1, 3.4.3, 3.5.1, 3.6.1.1, 3.6.1.2, 4 és a 6. számú természet- illetve tájvédelmi vonatkozású fejezetek. A BNPI által küldött adatszolgáltatás feldolgozásra került, a korábbi adatokhoz képest változás nem történt.
- Nógrád Megye Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály NO/NEF/00851-2/2020. ikt. számú levelében felhívta a figyelmet a közegészségügyi szempontból figyelembe veendő jogszabályokra, valamint közölte, hogy a község környezeti elemeinek állapotára, a környezetre ható tevékenységekre, a természeti és táji adottságokra vonatkozóan adatokkal nem rendelkezik.
- Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály 3500/7280/2020. ált. hiv. számú levelében nyilatkozott arról, hogy a R. szerinti környezeti vizsgálat lefolytatását nem tartja szükségesnek. Továbbá tájékoztat arról, hogy az FKI-KHO az egyes konkrét létesítmények esetében építési, használatbavételi és bontási engedélyezés során az engedélyező hatóság megkeresésére szakhatósági

állásfoglalást adhat ki. Az állásfoglalásban megadja a szükséges kikötéseket, amelyek betartása mellett a tevékenység során a felszíni és felszín alatti vizek mennyiségi, minőségi és áramlási viszonyaira, az árvíz- és a jég levonulására, valamint a földtani közeget érintően káros hatás bekövetkezése nem valószínűsíthető. A hatóság továbbá felhívta a figyelmet a hatályos jogszabályokra, valamint adatokat szolgáltatott és javaslatokat tett a felszíni és felszín alatti vizekre vonatkozóan, melyek a kidolgozás folyamán figyelembe lettek véve.

- Nógrád Megyei Kormányhivatal Állami Főépítész NO/AF/26-2/2020. iktatószámú levelében kijelentette, hogy a környezeti vizsgálatot a R. 4. mellékletében meghatározott tartalommal szükséges elkészíteni különös tekintettel az 3.6.1.1. és 3.6.1.2. pontokra. Nyilatkozott továbbá arról, hogy hatáskörét illetően a település környezeti elemeire és rendszereire vonatkozó adatokkal nem rendelkezik.
- Heves Megye Kormányhivatal Erdészeti Osztály HE-EO/547-2/2020. ikt. számú levelében nyilatkozott arról, hogy az erdőkre vonatkozóan környezeti hatásvizsgálat lefolytatását nem tartja indokoltnak.
- Budapest Főváros Kormányhivatala Népegészségügyi Főosztály BP/FNEF-TKI/3402-2/2020. iktatószámú levelében tájékoztatott arról, hogy Alsópetény közigazgatási területén természetes gyógytényező érintettsége nem áll fenn, ezért a BFKH véleményezési lehetőséggel nem rendelkezik.
- Nemzeti Népegészségügyi Központ Kémiai Biztonsági és Kompetens Hatósági Főosztály 22743-2/2020/KBKHF ikt. számú levelében tájékoztat arról, hogy a hatáskörét illetően releváns vagy szolgáltatandó adattal nem rendelkezik és a település méretére, gazdasági jellemzőire való tekintettel nem tartja valószínűnek, hogy a módosítások kémiai biztonsági szempontból jelentős környezeti hatást válthatnak ki. Kéri továbbá, hogy az esetleges veszélyes anyagok, keverékek felhasználásával összefüggő ipari/gazdasági fejlesztési célokra a környezeti értékelés térjen ki.
- Nógrád Megye Katasztrófavédelmi Igazgatóság 36200/619-2/2020. hivatkozású levelében megállapítja, hogy hatáskörébe tartozó szakterületet illetően Alsópetényen jelentős környezeti hatás nem várható, valamint arra való tekintettel, hogy a településen nem található veszélyes anyagokkal foglalkozó létesítmény, üzem, a dokumentációhoz kapcsolódó észrevételt nem tesz.

További államigazgatási szerv a környezeti vizsgálattal kapcsolatban észrevételt, véleményt nem adott ki.

1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai

A környezeti értékelés elkészítéséhez szükséges adatok beszerzése a településrendezési eszközök készítéséhez felhasznált adatok begyűjtésével együttesen történt.

A településrendezési eszközök tervezése, ezen belül a környezetalakítási és tájrendezési alátámasztó munkarész, illetve a R. szerinti környezeti értékelés az „1.1. Előzmények,

tematika” című alfejezetben felsorolt tervi előzmények, továbbá az előzetes tájékoztatási szakaszban adott államigazgatási szervek véleménye és adatszolgáltatásuk figyelembevételével készült. A vizsgálathoz felhasználásra került az MATrT által meghatározott OTrT, valamint a NMTrT törvényi szabályozási anyaga és térképi mellékleteik.

A településrendezési eszközök készítésekor meghatározó, hogy az abban foglaltak összhangban legyenek a magasabb rendű tervekkel, programokkal, a vonatkozó jogszabályi előírásokkal, valamint az érintett államigazgatási szervek, partnerek és közműszolgáltatók véleményével, a terv készítésében érdekeltek elképzeléseinek megvalósíthatósága érdekében. Fontos, hogy a terv élvezze az érintett lakosság, a civil szervezetek támogatását is.

2. A TERV ÉS A KIDOLGOZÁSKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK RÖVID ISMERTETÉSE

A településtervezési folyamat során nem kerültek kidolgozásra tervváltozatok. A végleges terv összeállításáig a magasabb szintű terveknek való megfelelés és hatályos terv óta eltelt időszak tájváltozásának lekövetése érdekében történtek változások, melyek során a táj jellegének megőrzése és az élhető települési környezet szem előtt tartása volt a cél. A tervezés során szinte minden egyes – alább meghatározott - fő fejlesztési célterület témakörében több módosítási pont is változott mind kiterjedésében, mind tartalmában a végleges terv összeállításáig.

2.1. A terv célja, tartalma, a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos jellemzői

A településrendezési eszközök felülvizsgálatának fő célja a 2004-ben készült és azóta többször módosított tervek összehangolása a hatályos magasabb rendű tervekkel és a tartalmukkal való megfeleltetés, valamint a Településfejlesztési koncepcióban foglaltak érvényesítése.

A tervezés során több szerkezeti módosításra került sor. A módosítások Alsópetény hosszú távú településfejlesztési céljait szolgálva a lakóterületek bővítésére, a zöldterületek fejlesztésére és a természeti adottságokra alapuló idegenforgalom fejlesztésére irányulnak. A fejlesztések mellett a módosítások közül számában és területi kiterjedésben is legjelentősebb a valós területhasználatnak és az MaTrT Erdők övezetének, valamint az Országos Erdőállomány Adattárnak való megfeleltetés.

A szerkezeti módosítások jellegük szerint az alábbi fő kategóriákba sorolhatók:

1. Koncepcionális fejlesztések biztosítása: Alsópetény települési céljai között szerepel a település népességmegtartó képességének javítása, a község turisztikai fejlődésének segítése.

   1.1. Lakóterületi fejlesztések

   A településen távlati cél a lakosság helyben tartása és a fiatalok bevándorlásának segítése. Ennek érdekében a településrendezési eszközök készítése során a község lakóterületi fejlesztéseket jelölt ki a településszövet üres telkein, illetve a még be nem épült, korábban belterületbe vont területegységeken.

   1.2. Egyéb új fejlesztések

   A lakóterületi fejlesztések mellett a község fontosnak tartja a település turisztikai, gazdasági és ökológiai fejlődését. E célokat szolgálja a 39, 40, 42 és az 56. sz. módosítás:

   - *Különleges beépítésre nem szánt terület – turisztikai terület* (42. sz. mód.) célja a Cser-tó turisztikai forgalmának lebonyolítása, a megfelelő idegenforgalmi infrastruktúra biztosítása. A módosítás általános mezőgazdasági területeket érint.
   - *Különleges beépítésre nem szánt terület – strand terület* (39. sz. mód.) kijelölésének célja a Cser-tó fejlesztése, a horgászat mellett szabadtéri fürdőzés

lehetőségének biztosítása. A módosítás általános és kertes mezőgazdasági területeket érint.

- *Különleges beépítésre nem szánt terület – napelemes kiserőmű* (40. sz. mód.) területe lehetőséget biztosít új, megújuló energiát hasznosító napelempark kialakítására, korábban ipari gazdasági területként szabályozott telkeken. A naperőmű parkok kialakítása termőföldvédelmi szempontból környezetkárosítással jár. A kialakításukra vonatkozó - elsősorban tájképi - javaslatok a tájrendezési és környezetalakítási alátámasztó munkarészben kerültek rögzítésre. A módosítás kertes mezőgazdasági területeket érint.
- *Zöldterület – közkert* (56. sz. mód.) kijelölése a polgármesteri hivatal melletti és a katolikus templom előtti meglévő zöldfelületeken történt. A módosítás célja a község zöldterületi fejlesztése, a település ökológiai állapotának javítása. A módosítás közlekedési területeken történt.

A módosítások biztosítják a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott célok elérését és lehetőséget biztosítanak a meglévő területek átgondoltabb fejlesztésére.

2. <u>Újragondolás:</u> A módosítások célja a település területfelhasználásának olyan szintű újragondolása, mely realizálja a korábbi tervekben meghatározott fejlesztéseket és biztosítja a területek egyedi szabályozását.

2.1. <u>Kertes mezőgazdasági területek újragondolása</u>

Ebbe a csoportba tartoznak azok a módosítások (35, 36, 37. sz.), amelyek során a korábban kijelölt, lakó lehetőséget is biztosító kertes mezőgazdasági területek a meglévő területhasználatnak megfelelő területfelhasználási egységbe kerülnek átsorolásra.

2.2. <u>Egyedi szabályozást igénylő területek kijelölése</u>

A módosítások célja, hogy a védelmet igénylő vagy különleges funkcióval rendelkező területek megfelelő szabályozást kapjanak. A tervezett változások esetében:

- a funkciójukban nem változó, ugyanakkor építési igénnyel nem alátámasztott területek (sportterület, temető) átsorolásra kerületek *különleges beépítésre nem szánt területekké (Kb)* (46, 61, 64. sz. mód.);
- a Prónay-kastély és az Andreánszky-kúria történeti értékükre való tekintettel egyedi szabályozású *különleges beépítésre nem szánt terület – kastély (Kb-k)* övezetbe kerültek (44, 45, 51.sz. mód.);
- a 181/6 hrsz-ú telken található kápolna védelmét szolgálja a *különleges beépítésre nem szánt terület – kápolna (Kb-káp)* övezete (47. sz. mód.).

3. Megfeleltetés: Az alábbi módosítások a jelenlegi területhasználatnak, a meglévő beépítéseknek és a magasabb szintű terveknek való megfeleltetés alapján tervezettek.

3.1. Magasabb terveknek való megfeleltetés

Az alábbi módosítások célja a település ökológiai adottságainak javítása, továbbá a magasabb terveknek (NMTrT, OTrT Erdők övezete, Országos Erdőállomány Adattár) való megfelelés. Az MaTrT 29.§-a értelmében az Erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési eszközökben legalább 95%-ban erdőterület felhasználási egységbe kell sorolnia. A módosítások hatására a tényleges biodiverzitás növekszik, valamint a jogi szabályozásnak köszönhetően a biológiailag aktív, településökológiai szempontból fontos területek jövőbeni megőrzése biztosítottá válik. A módosítások során általános mezőgazdasági területek kerültek átsorolásra *védelmi és gazdasági erdőterületekké (Ev, Eg)*.

3.2. Meglévő erdőterületek szabályozása

Az ide sorolt módosítások célja a jelenlegi területhasználat szabályozással való alátámasztása, a tájkarakter területek erősítése, az erdősült területeken az erdőgazdálkodási művelés biztosítása. A módosítások a hatályos településrendezési eszközökben meghatározott általános mezőgazdasági terület területfelhasználási egységből *védelmi és gazdasági erdőterület (Ev, Eg)* területfelhasználási egységbe sorolják a területeket.

3.3. Egyéb meglévő használathoz való igazodás

A változások feladata a jelenlegi használatnak megfelelő területhasználat biztosítása. A módosítások:

- kijelölik a községben a *településközponti vegyes területeket (Vt)* (43, 5, 54. sz. mód.);
- biztosítják a gazdasági területek és közműterületek működését (52, 53 sz. mód.);
- és egyéb, a korábbi tervekben elfogadott fejlesztéseket minősítenek vissza (57, 60. sz. mód.)

A TERVEZETT TERÜLETFELHASZNÁLÁS MÓDOSÍTÁSOK: /ld. a TSZ-V. sz. tervlapon ábrázolva/						
Srsz.	**Változás célja**	**Hatályos TSZT területfelhasználási módja:**		**Tervezett területfelhasználási mód:**	**A területet alkotó ingatlanok jelenlegi hrsz-ai:**	**Terület nagyság (ha):**
1.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	052/6, 052/7, 052/8	4,61
2.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	076/2 egy r., 076/5 egy r.	6,53
3.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	076/5 egy r.	0,93
4.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	075/2 egy r.	0,74
5.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0143/2	6,47
6.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0171/1 egy r.	1,61
7.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0169 egy r.	0,47
8.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0141/1, 041/2	1,35
9.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0134/3 egy r., 0135/5, 0135/6 egy r.	6,3
10.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0135/1	0,6
11.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0118 egy r.	1,81
12.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0105 egy r.	0,53
13.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0116 egy r.	2,59
14.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0117 egy r.	5,11
15.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0175/2 egy r., 0175/3 egy r.	3,59
16.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0179/15, 0179/16, 0179/17	20,85
17.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	0178/4	1
18.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	0178/20 egy r., 0178/19 egy r.	1,57
19.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	0178/4 egy r.	6,98
20.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0178/26, 0178/27, 0193/1-3, 0195/1-4	7,23

21.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0200/1, 0181/9 egy r.	2,24
22.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0179/6	0,34
23.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	07/3, 07/5 egy r., 07/6 egy r., 07/7 egy r., 07/8,	17,5
24.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	024/1, 013	5,6
25.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	011/2, 016/4 egy r., 016/7 egy r.	8,06
26.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	016/5	0,51
27.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	09/2 egy r.	0,65
28.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	016/7 egy r.	1,29
29.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	016/7 egy r.	10,75
30.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	016/7 egy r.	0,82
31.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	016/1, 020/3 egy r.	3,01
32.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	020/1	0,82
33.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	019 egy r., 020/2	1,41
34.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	035 egy r.	2,55
35.	2.1.	Kertes mezőgazdasági terület (Mk)	▶	Általános mezőgazdasági terület (Má)	031/62, 031/63	4,62
36.	2.1.	Kertes mezőgazdasági terület (Mk)	▶	Általános mezőgazdasági terület (Má)	046, 031/179, 031/180, 031/31	5,72
37.	2.1.	Kertes mezőgazdasági terület (Mk)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	028/74 egy r.	0,33
38.	1.1.	Különleges beépítésre szánt terület - tematikus park (K-tp)	▶	Falusias lakóterület (Lf)	901	3,15
39.	1.2.	Kertes mezőgazdasági terület (Mk)	▶	Különleges beépítésre nem szánt terület - strand (Kb-st)	031/157 egy r., 031/158	1,36
40.	1.2.	Kertes mezőgazdasági terület (Mk)	▶	Különleges beépítésre nem szánt terület - napelemes kiserőmű (Kb-ne)	031/157 egy r.	0,16
41.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	026/12	0,24
42.	1.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Különleges beépítésre nem szánt terület -	024/2, 023/2 egy r., 029/2-4	3,06

				strand, turisztikai terület (Kb-st, Kb-tur)		
43.	3.3.	Falusias lakóterület (Lf)	▶	Településközponti vegyes terület (Vt)	801	0,95
44.	2.1.	Falusias lakóterület (Lf)	▶	Különleges beépítésre nem szánt terület - kastély (Kb-k)	160/2, 159	0,35
45.	2.1.	Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület (Gksz)	▶	Különleges beépítésre nem szánt terület - kastély (Kb-k)	160/1	2,3
46.	2.1.	Különleges beépítésre szánt terület - nagykiterjedésű sportterület (K-sp)	▶	Különleges beépítésre nem szánt terület - nagykiterjedésű sportterület (Kb-sp)	03/1-2, 026/1	3,21
47.	2.1.	Falusias lakóterület (Lf)	▶	Különleges beépítésre nem szánt terület - kápolna (Kb-káp)	181/6	0,17
48.	1.1.	Kertvárosias lakóterület (Ike)	▶	Falusias lakóterület (Lf)	535 egy r., 536, 538 egy r., 540	8,24
49.	1.1.	Zöldterület - közkert (Zkk)	▶	Falusias lakóterület (Lf)	535 egy r.	0,2
50.	3.3.	Falusias lakóterület (Lf)	▶	Településközponti vegyes terület (Vt)	206/2	0,21
51.	2.1.	Falusias lakóterület (Lf)	▶	Különleges beépítésre nem szánt terület - kastély (Kb-k)	177	2,57
52.	3.3.	Falusias lakóterület (Lf)	▶	Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület (Gksz)	141	0,04
53.	3.3.	Falusias lakóterület (Lf)	▶	Különleges beépítésre nem szánt terület - közműterület (Kb-km)	135/2, 136, 137, 138	0,155
54.	3.3.	Falusias lakóterület (Lf)	▶	Településközponti vegyes terület (Vt)	112	0,65
55.	3.2.	Falusias lakóterület (Lf)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	113/2	0,09
56.	1.2.	Közlekedési terület (Köu)	▶	Zöldterület - közkert (Zkk)	244, 97	0,24
57.	3.3.	Gazdasági erdőterület (Eg)	▶	Általános mezőgazdasági terület (Má)	0150/18	0,2
58.	1.1.	Zöldterület - közkert (Zkk)	▶	Falusias lakóterület (Lf)	54	0,135
59.	1.1.	Zöldterület - közkert (Zkk)	▶	Falusias lakóterület (Lf)	413/1, 413/2, 433, 434	0,38
60.	3.3.	Falusias lakóterület (Lf)	▶	Általános mezőgazdasági terület (Má)	339/3, 366, 339/5, 339/8, 339/7, 339/6	0,34
61.	2.1.	Különleges beépítésre szánt terület - temető (K-tem)	▶	Különleges beépítésre nem szánt terület - temető (Kb-t)	204	0,89
62.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	736	0,07

63.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	042/1, 042/2-15 egy r.	1,6
64.	2.1.	Különleges beépítésre szánt terület - temető (K-tem)	▶	Különleges beépítésre nem szánt terület - temető (Kb-t)	0204	0,33
65.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0206 egy r.	18,4
66.	1.1.	Különleges beépítésre szánt terület - nagykiterjedésű sportterület (K-sp)	▶	Falusias lakóterület (Lf)	335,336,337	0,31
67.	1.1.	Kertes mezőgazdasági terület (Mk)	▶	Falusias lakóterület (Lf)	648/1, 650/3, 650/4, 653/1, 654/1, 655/1, 656/1	0,96
68.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Gazdasági erdőterület (Eg)	0150/1 egy r.	0,77
69.	3.1.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	0206 egy r.	1,08
70.	3.2.	Általános mezőgazdasági terület (Má)	▶	Védelmi erdőterület (Ev)	031/25	0,78
Összesen (ha):						**200,68**

A felsorolt változásokat az 1. sz. mellékletben közölt **TSZT-V. tervlap** térképesen is ábrázolja.

A módosításra kerülő területek Alsópetény hosszú távú településfejlesztési céljait és természeti adottságainak megőrzését szolgálják. Az elérendő célok között szerepel a község népességmegtartó képességének megőrzése, a község turisztikai fejlesztése, a természeti értékekkel való fenntartható gazdálkodás.

A terv elemei közül az alábbiak kapcsán beszélhetünk a környezeti értékelés szempontjából fontos körülményekről:

Vizsgálati szempont / Magasabb szintű tervi érintettség	Módosítás száma
MaTrT és NMTrT Országos ökológiai hálózat magterületét érinti	1, 32-34, 36, 63-65, 69, 70
MaTrT és NMTrT Országos ökológiai hálózat ökológiai folyosóját érinti	5, 8, 11, 12, 13, 16, 18-21, 23-26, 28-31, 36, 37, 41, 46
MaTrT és NMTrT Országos ökológiai hálózat pufferterületét érinti	-
MaTrT és NMTrT Tájképvédelmi terület övezetét érinti	az összes módosítás
MaTrT Erdők övezetét érinti	2-7, 9, 12, 14, 15-18, 22, 23, 26, 28, 30, 32, 63, 68, 69
MaTrT Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	-
MaTrT és NMTrT Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	-
MaTrT és NMTrT Vízminőség-védelmi terület övezete	-
NMTrT Ásványi nyersanyagvagyon övezete	az összes módosítás
NMTrT Földtani veszélyforrás terület	az összes módosítás
NMTrT Kiemelt jelentőségű turisztikai övezet	az összes módosítás

NMTrT Együtt tervezhető térség övezete	az összes módosítás
NMTrT Zártkerti övezet	az összes módosítás
Új építési jogot keletkeztet	49, 58, 59, 66, 67
Átlagosnál jobb minőségű termőföldet érint	7-13, 18-20, 22, 23, 25, 27, 29, 31, 33-36, 41, 46, 63, 65, 69, 70
Gyümölcs termőhelyi kataszteri területet érint	-
Termőföld igénybevételével jár	1-37, 39-42, 62, 63, 65, 67-69, 70
Tényleges művelés alóli kivonást eredményez	39, 40, 42, 67
Régészeti lelőhelyet érint	46, 47, 50, 51, 54, 55, 59
Műemléki épületet vagy műemléki épület telkét érinti	51, 54
Műemléki környezetet érint	46, 50-52, 54-57

2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

A településrendezési tervek készítése során 2019. március 16-ától a Magyarország és egyes kiemelt térségek településrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény, valamint a kiegészítésül szolgáló, a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet (továbbiakban: MvM rendelet) előírásait kell érvényesíteni. Az ország területére vonatkozó területi tervet tovább pontosítja Nógrád Megye Területrendezési terve mely 2020. március 12-én került elfogadásra.

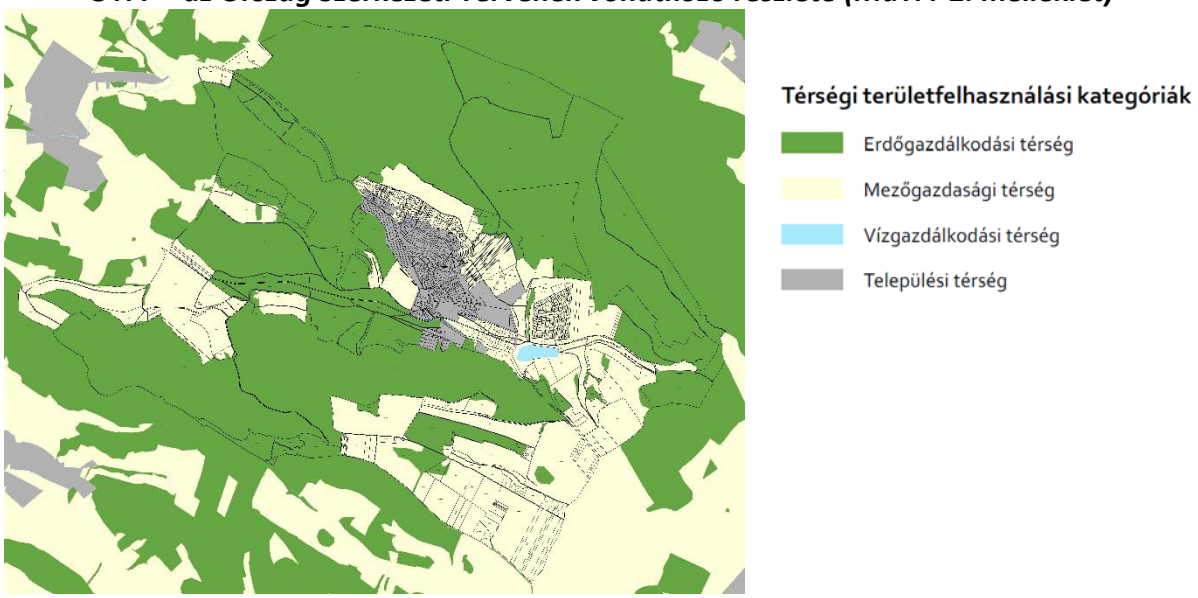
Alsópetény településrendezési eszközeinek felülvizsgálatakor tehát az MaTrT részeként meghatározott Országos Területrendezési Tervet (továbbiakban: OTrT), valamint a Nógrád Megye Közgyűlésének 3/2020. (III. 12.) sz. rendelettel elfogadott Heves Megye Területrendezési Terve előírásainak kell megfelelni.

Térségi területfelhasználási kategóriák

A tervi elemek az országos területfelhasználási kategóriák közül

- a települési,
- a mezőgazdasági,
- az erdőgazdálkodási
- és a vízgazdálkodási térségi területfelhasználási egységeket érintik.

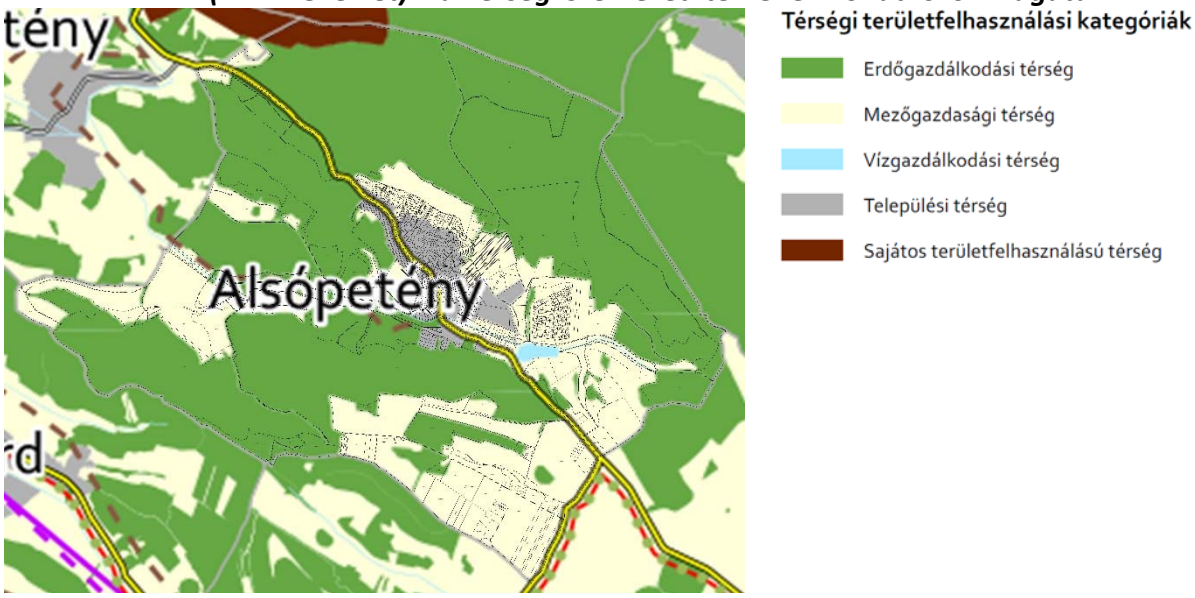
OTrT – az Ország Szerkezeti Tervének vonatkozó részlete (MaTrT 2. melléklet)

A tervi elemek a megyei területfelhasználási kategóriák közül

- a települési,
- a mezőgazdasági,
- az erdőgazdálkodási,
- a vízgazdálkodási
- és a sajátos területfelhasználási térségi területfelhasználási egységeket érintik.

HMTrT (1.2. melléklet) – a Térségi szerkezeti tervének vonatkozó kivágata

A felsorolt magasabb szintű jogszabályokkal a tárgyi módosítások összhangban vannak:

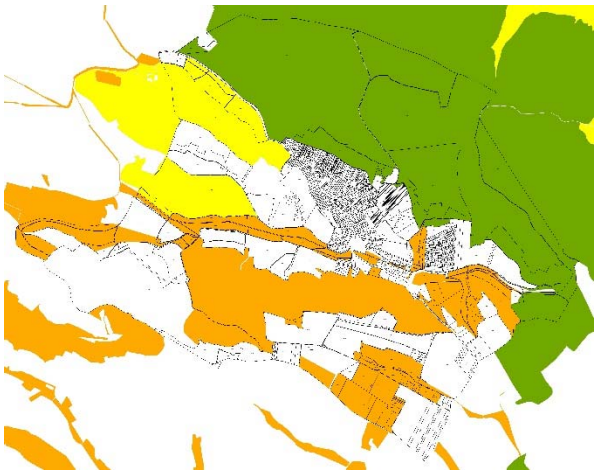
- az erdőterület területfelhasználási egységbe sorolt erdőterület nagysága nem csökkent (sőt nőtt 178,15 hektárral);
- a mezőgazdasági térség területének 75%-a mezőgazdasági terület települési területfelhasználási egységbe került, a térségtől való eltérés 101,17 ha, ami 17,18%-nak felel meg;
- a vízgazdálkodási térség teljes területe vízgazdálkodási terület települési területfelhasználási egységbe került;
- a sajátos területfelhasználású térség területét erdőterületbe sorolja a terv.

A tárgyalt módosítások az MaTrT 10-11.§-a szerinti, a térségi területfelhasználási kategóriákra vonatkozó szabályoknak megfelelnek, amit a környezeti értékeléssel együtt készülő településrendezési eszközök alátámasztó munkarésze megfelelően bizonyít.

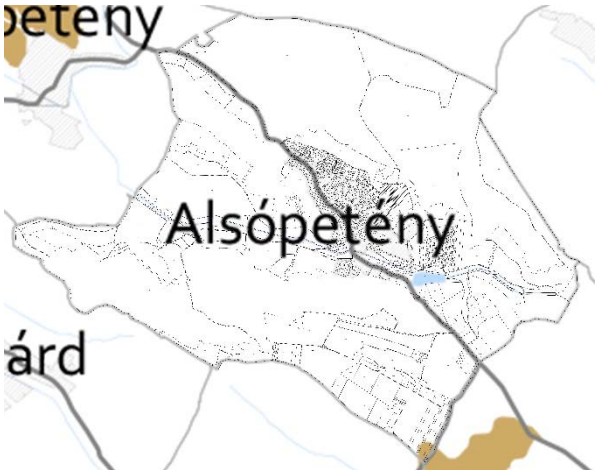
NMTrT területfelhasználás:	A térségi területfelhasználások méretei Alsópetényben (1968,34 ha közig.terület):
Települési térség	83,8 ha
Erdőgazdálkodási térség	1268,99 ha
Mezőgazdasági térség	588,6 ha
Vízgazdálkodási térség	4,98 ha
Sajátos területfelhasználású térség	21,85 ha

Térségi övezetek

Az MaTrT, az azt kiegészítő MvM rendelet és az NMTrT értelmében Alsópetény közigazgatási területét az alábbi országos és megyei övezetek érintik:

OTrT– Országos ökológiai hálózat (MaTrT 3/1. melléklet)

OTrT – Jó termőhelyi adottságú szántók területe (MvM rendelet 1. melléklet)

OTrT – Erdők övezete (MaTrT 3/3. melléklet)

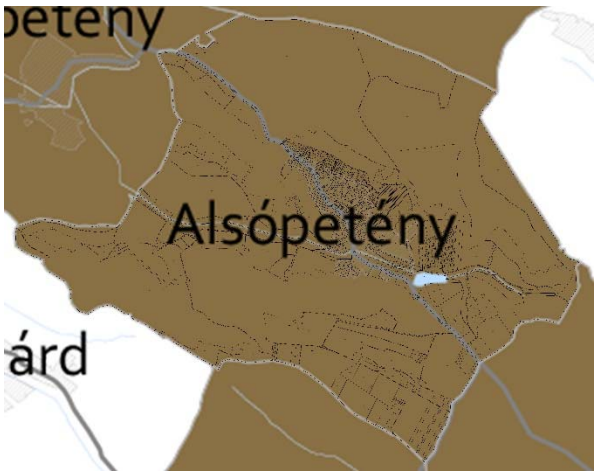
OTrT –Erdőtelepítésre javasolt terület övezete (MvM rendelet 2. melléklet)

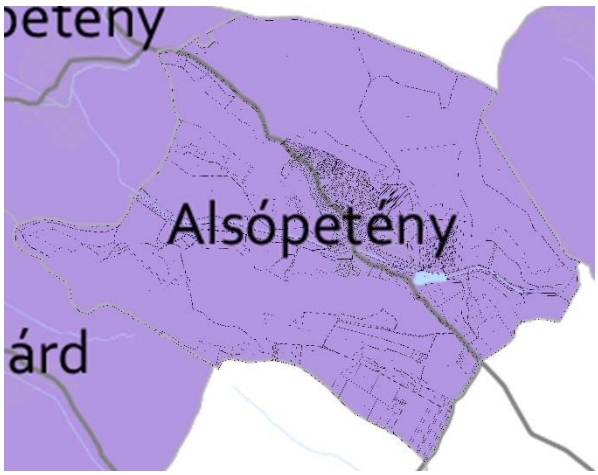
OTrT – Tájképvédelmi terület övezete (MvM rendelet 3. melléklet)

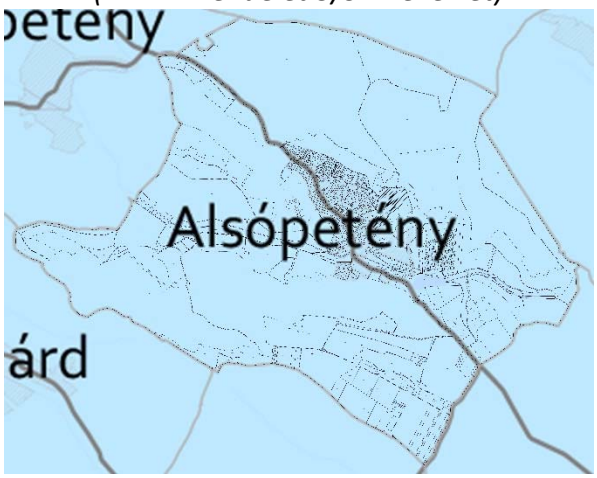
OTrT – Vízminőség-védelmi terület övezete (MvM rendelet 4. melléklet)

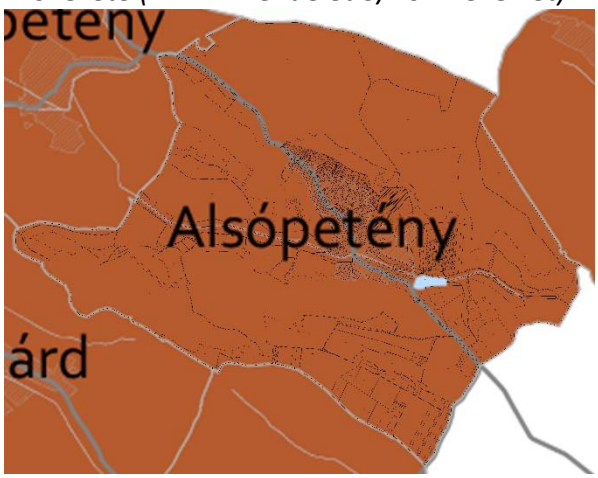
NMTrT – Ásványi nyersanyagvagyon övezete (NMTrT rendelet 3/9. melléklet)

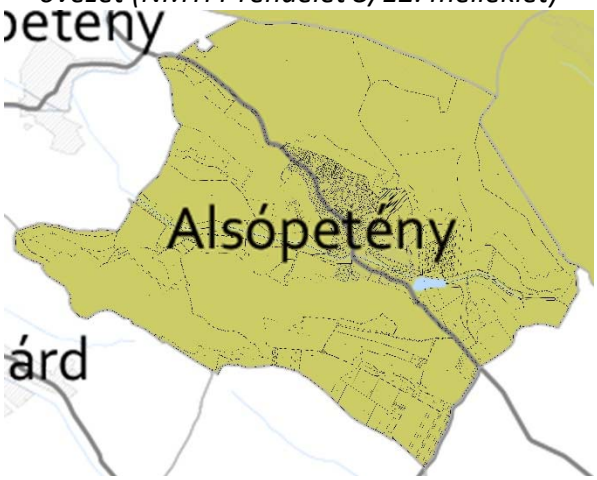
NMTrT – Földtani veszélyforrás terület övezete (NMTrT rendelet 3/10. melléklet)

NMTrT – Kiemelt jelentőségű turisztikai övezet (NMTrT rendelet 3/12. melléklet)

NMTrT – Együtt tervezhető térség övezete (NMTrT rendelet 3/13. melléklet)

NMTrT – Zártkerti övezet (NMTrT rendelet 3/14. melléklet)

A 3/2020 (III.12.) rendelet 5.§-a meghatározza a NMTrT-ben alkalmazott országos és megyei övezeteket. A (4) bekezdés értelmében a megyei területrendezési tervben alkalmazott, Alsópetény területét érintő országos és megyei övezetek esetében az MaTrT és az MvM rendelet vonatkozó előírásait kell érvényesíteni az alábbiak szerint:

MaTrT		MvM rendelet		NMTrT	
övezet	**vonatkozó szakasz**	**övezet**	**vonatkozó szakasz**	**övezet**	**vonatkozó szakasz**
Ökológiai hálózat övezetei	25-27.§	Jó termőhelyi adottságú szántók övezete	2.§	Kiemelt jelentőségű turisztikai terület	5.§ (7)
Erdők övezete	29-30.§	Erdőtelepítésre javasolt terület övezete	3.§	Együtt tervezhető térség övezete	5.§ (8)-(9)
		Tájképvédelmi terület övezete	4.§	Zártkerti övezet	5.§ (11)
		Vízminőség-védelmi terület övezete	5.§		
		Ásványi nyersanyagvagyon övezete	8.§		
		Földtani veszélyforrás terület övezete	11.§		

Országos Ökológiai Hálózat övezete

Alsópetény területét az Országos Ökológiai Hálózat magterület, ökológiai folyosó és pufferterület övezete egyaránt érinti. Az OTrT és a NMTrT által meghatározott övezetek azonosak, a fentiek értelmében az MaTrT 25-27.§-a tartalmazza az övezetekre vonatkozó előírásokat. Az előírások szerint ezekben az övezetekben csak olyan övezet és építési övezetben jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat övezeteinek természetes és természetközeli élőhelyeit, valamint azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

A 25-26.§ szerint magterületen és ökológiai folyosó területén csak abban az esetben jelölhető ki új beépítésre szánt terület, ha a települési területet az ökológiai hálózat övezetei körülzárják, továbbá a kijelölést más jogszabály nem tiltja. Az övezetekben közlekedési és energetikai infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala csak az ökológiai hálózat feladatát nem akadályozó módon jelölhető ki. Magterületen erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű létesíthető, épületen elhelyezve.

A 27. § értelmében pufferterületen új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha az a környező magterület és ökológiai folyosó sokféleségét és táji értékeit nem veszélyezteti. Ettől függetlenül beépítésre szánt területet jelölhet ki a településszerkezeti terv, amennyiben a területen a felsőbb tervek települési térséget határoznak meg.

Az övezetekben bányászati tevékenység csak a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető, új bányatelek nem jelölhető ki.

A tervi elemek közül az alábbi csoportosításban beszélhetünk az ökológiai hálózatot érintő módosításokról:

- A tervezett módosítások közül a 1, 32-34, 36, 63-65, 69, 70. sz. érinti magterület övezetét. Ezen módosítások nagyrészt a meglévő használat (erdő, mezőgazdasági terület) legalizálása miatt, illetve a magasabb rendű terveknek való megfelelés érdekében tervezettek. A 64. sz. módosítás során különleges beépítésre szánt temető terület kerül át *különleges beépítésre nem szánt temető terület (Kb-t)* övezetébe, mivel nem jelentkezett építési igény a területre. A tervezett változások a település környezetére kedvezően hat.
- A 5, 8, 11-13, 16, 18-21, 23-26, 28-31, 36, 37, 41, 46. sz. módosítások az ökológiai folyosó övezetével érintettek. A módosítások nagy része a jelenlegi hasznosításnak való megfelelés miatt tervezett. A 36. és 37. sz. kertes mezőgazdasági területet sorol át a *általános mezőgazdasági (Má)* területté a Rönkfalu, építést is megengedő szabályozásának korlátozása érdekében. A 46. sz. módosítás során különleges beépítésre szánt sportterület kerül át *különleges beépítésre nem szánt nagykiterjedésű sportterület (Kb-sp)* övezetébe a jelenlegi funkciónak megfelelően.
- Az ökológiai hálózat pufferterületének övezete jelen felülvizsgálat módosítási területeit nem érinti.

A rendelkezésre álló fejlesztési dokumentumok, adatszolgáltatások és a helyszíni szemlék alapján elmondható, hogy a módosítások a táj- és természetvédelmi célokkal összeegyeztethetők, az országos ökológiai hálózat övezetét **nem érintik hátrányosan**, új beépítésre szánt terület kijelölését nem eredményezik.

Erdők övezete

Alsópetény területét az MaTrT 3/3. melléklete szerinti Erdők övezete érinti. Az MaTrT 29.§-a értelmében az erdők övezetébe tartozó területeket az adott településnek a településrendezési eszközében legalább 95%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolnia, ahol figyelmen kívül hagyandók a törvény hatálybalépését megelőzően kijelölt beépítésre szánt területek és az Ország Szerkezeti Terve által kijelölt települési térség területei. Az övezet 1268,99 ha-on érinti a települést. A településszerkezeti terven 99,83 %-ban erdő terület lett az övezet területén kijelölve.

Az MaTrT 3/3. mellékletét és az NMTrT 3/3 mellékletét a tervezők összevetették a Heves Megyei Kormányhivatal Egri Járási Hivatala Agrárügyi és Környezetvédelmi Főosztályának Erdészeti Osztályától a HE-02/ERDO/7448-2/2018. iktatószámú tájékoztatásban adott adatszolgáltatásával. A hatóság tájékoztatása és a megyei terv egymással megegyező.

A tervi elemek közül az alábbi módosítások érintik az erdők övezetét:

- A 2-7, 12, 14, 16-18, 22, 26, 28, 30, 32, 63, 68, 69. sz. módosítások az Erdő övezetének történő megfelelést szolgálva az általános mezőgazdasági területként meghatározott területfelhasználási egységek átsorolását célozza. A tervezett területfelhasználási egység az erdészeti hatóság adatszolgáltatása szerint alakult elsődleges rendeltetésnek megfelelő *védelmi-, és gazdasági célú erdőterületként (Ev, Eg).*

- A 9 és 15. sz. módosítások területe csak kis mértékben érinti az Erdők övezetét. A területek elsősorban a meglévő erdősültség miatt kerültek erdőterület területfelhasználási egységbe.

A tervezett módosítások megvalósulása esetén az a terv **megfelel** az MaTrT 29.§-ában foglaltaknak.

Erdőtelepítésre javasolt terület övezete

Alsópetény területét az MvM rendelet 2. melléklete szerinti Erdőtelepítésre javasolt terület övezete érinti. Ugyanakkor jelen felülvizsgálat módosításai **nem terjednek ki** az övezet területére.

Jó termőhelyi adottságú szántók övezete

Alsópetény területét az MvM rendelet 1. melléklete szerinti Jó termőhelyi adottságú szántók övezete érinti, azonban a tervezett módosítások az övezetet **nem érintik**.

Tájképvédelmi terület övezete

A község területét az MvM rendelet 3. melléklete szerinti Tájképvédelmi terület övezete érinti, amelynek területi kiterjedése megegyezik a BNPI I-895/2/2018. hivatkozási számú levelében megküldött adatszolgáltatás lehatárolásával. Ezek értelmében a község teljes közigazgatási területe a Tájképvédelmi terület övezetébe tartozik, s mint olyan, az összes módosításra vonatkoznak az övezeti előírások.

Az MvM. rendelet 4. §-ában foglaltak szerint az övezetben a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében a helyi építési szabályzatban és a településképi rendeletben meg kell határozni a területhasználtra, az építés rendjére és az építmények tájba illeszkedésére vonatkozó helyi szabályokat.

Kiemelt domborzati elhelyezkedése miatt fokozott figyelemmel kell lenni a tájba illesztés megfelelő módjára a 38, 48, 49. számú módosítás esetében eszközölt új cca. 11,5 hektárnyi lakóterület kialakítása során. Fontos, hogy új lakóterület kialakítása esetében gondoskodjanak a megfelelő zöldfelületi arányról, az építészeti, táji és zöldfelületi illeszkedésről.

Az új településrendezési eszközök szabályozásának kidolgozása során a rendelkezések figyelembe lettek véve. A tervi módosítások az általános tájképvédelmi elvekkel nem ellentétesek. Az új településrendezési eszközök az új fejlesztések tájba illesztését a helyi építési szabályzatnak és a településképi rendeletnek való megfelelésen keresztül **biztosítja**.

Vízminőség-védelmi terület övezete

Alsópetény területét az MvM rendelet 4. melléklete szerinti Vízminőség-védelmi terület övezete kis mértékben, Romhány felőli határán érinti. Az övezet a tervezett módosításokkal kapcsolatban nem releváns, azokkal **nem érintett**.

Ásványi nyersanyagvagyon övezete

Az MvM rendelet 10. melléklete szerinti Ásványi nyersanyagvagyon területe a teljes települést, s így az összes tervi elemet érinti. A rendelet 8.§-a szerint a településrendezési eszközökben csak olyan övezet vagy építési övezet jelölhető ki, mely az ásványi nyersanyagvagyon távlati kitermelését nem lehetetleníti el. A tervezett módosítások az előírásoknak **megfelelnek**.

Földtani veszélyforrás terület övezete

Alsópetény teljes közigazgatási területével az övezet alá esik. Az MvM rendelet 11. § (1) bek. értelmében: *„A földtani veszélyforrás terület övezetében a földtani veszélyforrással érintett terület kiterjedését a településrendezési eszközökben kell tényleges kiterjedésének megfelelően lehatárolni."* Új beépítésre szánt terület csak akkor jelölhető ki, ha ahhoz a bányafelügyeleti hatáskörben eljáró hivatal hozzájárul.

Az előírások tehát az alábbi, új beépítésre szánt területekre vonatkoznak: 49, 58, 59, 66, 67. sz. módosítások, melyek mindegyike belterületen, vagy a településszövetbe beékelődött kertes mezőgazdasági területen valósul meg.

Kiemelt jelentőségű turisztikai övezet

Az NMTrT 3/12. melléklete szerinti Kiemelt jelentőségű turisztikai övezet a település teljes területét, s így az összes tervi elemet érinti. Az NMTrT 5.§ (7) bekezdése értelmében a településen a turizmushoz kapcsolódó fejlesztések esetén a gazdasági területeken szereplő beépítési paraméterek közül az OTÉK-ban meghatározott értékekhez képest a legnagyobb beépíthetőség mértékét +10% értékkel növelhetik, továbbá a legkisebb zöldfelületi fedettség mértékét -5% értékkel csökkenthetik. A tervi elemek között nem szerepel gazdasági területként szabályozott turisztikai fejlesztés.

Az előírások értelmében „a turisztikai fejlesztéseket biztosító, települési területfelhasználásra, övezeti jellemzők meghatározására vonatkozó előírásokat az érintett, szomszédos települések turisztikai fejlesztésének figyelembevételével jelölhetnek ki", valamint csendes övezet jelölhető ki. Ezen előírásokat a 39. és 42. sz. módosítás esetében a tervezők **figyelembe vették**.

Együtt tervezhető térség övezete

Az NMTrT-ben meghatározott övezet szerint Alsópetény a Településfejlesztési dokumentumok és településrendezési eszközök társulásban történő készítésének övezetébe esik. Ennek értelmében a község bármely szomszédos településsel, mikrotérségként közös tervezés keretében is elkészítheti településrendezési eszközeit.

Jelen tervezés során mikrotérség szintű tervezési folyamat **nem indult el**, így az övezet előírásai csak a későbbi településrendezési eszközök készítése során lehetnek relevánsak.

Zártkerti övezet

Alsópetény teljes közigazgatási területével az övezet alá esik. Az NMTrT 5.§ (11) bek. szerint az övezetbe tartozó települések településrendezési eszközeiben az övezetet valós

kiterjedésének megfelelően kell lehatárolni. Az övezetben lakó-, üdülő-, vagy vegyes területté történő minősítés csak akkor valósítható meg, ha:

- az a belterülettel vagy beépítésre szánt területtel határos;
- a tervezett funkcióhoz tartozó sajátosságok és a működéshez szükséges közterületek kialakítása biztosítható, s erre vonatkozóan az önkormányzat az érintett tulajdonosokkal településrendezési szerződést kötött;
- a közművek kiépítettek, vagy kiépítésük lehetősége és feltételei biztosítottak.

Jelen tervezés során új lakóterületet a 38, 48, 49, 58, 59, 66, 67. sz. módosítás eredményez. A módosítások belterületen, vagy azzal határosan valósulnak meg, illetve a közművek kiépítettek, vagy kiépítésük lehetősége és feltételei biztosítottak. Így a területek az előírásoknak maradéktalanul **megfelelnek**.

2.3. A változatok közötti választás indokai, a választást alátámasztó vizsgálat rövid leírása

A tervezett módosításokkal, fejlesztési igényekkel kapcsolatban vizsgálható alternatívák nem kerültek meghatározásra. A tervezési folyamat során beérkezett kérelmek elsősorban lakó- és turisztikai célú területek és tevékenységek bővítésére, fejlesztésére vonatkoztak. Ezen túl rendezésre kerültek az erdőterületek az Országos Erdőállomány Adattár szerint üzemtervezett erdőterületek, valamint a természetes erdősülési folyamatok figyelembevételével. Átgondolásra kerültek a Rönkfalu kertes mezőgazdasági egységbe sorolt területei az igényeknek és a jelenlegi használatnak megfelelően, továbbá felülvizsgálatra kerületek a belterületi településközponti vegyes- és falusias lakóterületek a jelenlévő funkciók függvényében. Rendezésre kerültek továbbá az egyedi funkcióval rendelkező, vagy egyedi szabályozást igénylő területrészek is. A felülvizsgálat során a tervezők célja volt az új beépítésre szánt területek kijelölésének szabályozása a kompakt településszövet megőrzése érdekében. Új építési jogot keletkeztető területek a 49, 58, 59, 66, 67. sz. módosítás kapcsán kerültek kijelölésre.

3. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA

3.1. A terv céljainak összhangja a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos, vagy helyi szinten meghatározott környezet- és természetvédelmi célokkal

A jelenlegi felülvizsgálat céljai nem ellentétesek a releváns nemzetközi, közösségi, országos, vagy helyi szinten meghatározott környezet- és természetvédelmi célokkal. A Magyarországon megvalósuló fejlesztések szempontjából releváns országos hatókörű környezetvédelmi és természetvédelmi dokumentum a 27/2015. (VI. 17.) OGY határozattal elfogadott, 2015- 2020 közötti időszakra szóló IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program. A Program több stratégiai célterületeire vonatkozó elvét is érvényesíti a jelenlegi terv:

Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása
Cél a jó életminőség és az egészséges élet közvetlen környezeti feltételeinek biztosítása. Ezek közé tartozik a környezet-egészségügyi feltételek javítása, a magas színvonalú környezeti infrastruktúra, valamint a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő aránya, minősége és összhangja.

A tervezett fejlesztések elősegítik a jó életminőség és egészséges élet közvetlen környezeti feltételeinek biztosítását elsősorban az alábbi módosítások révén:

- A terv két területen jelöl ki új zöldterületet (0,24 ha). A javasolt új közkertekkel nem túl jelentős mértékben, de növekszik a zöldterületek kiterjedése.
- Továbbá a korábbi tervben szereplő falusias lakóterületek (44, 47, 51, 53, 60 sz.) egyedi szabályozás alá kerültek, vagy a jelenlegi hasznosításnak megfelelően kerültek átsorolásra, így csökkent a beépítési intenzitásuk.
- Az építési, fejlesztési igénnyel nem rendelkező terület különleges beépítésre szánt terület övezetéből beépítésre nem szánt övezetbe kerültek (46, 61, 64. sz.).
- Átgondolásra kerültek a Rönkfalu kertes mezőgazdasági területei (35-37. sz.).

A módosítások közvetett módon a kompakt, élhető település kialakítását és a biológiailag aktív felületek megőrzését segítik elő.

- Emellett külterületen bővíti az erdőterületeket, új védelmi és gazdasági erdőkkel a település számára egészséges levegőt, kirándulóhelyeket biztosít.

A tervezett fejlesztések feltehetően együtt járnak a növényállomány minőségi és mennyiségi fejlesztésével, melynek nyomán a település zöldfelületi ellátottsága – a diverzebb növényállomány létrejöttével – nagy mértékben javulhat, ami a lakosság számára is közvetett előnyökkel jár.

Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata
Cél a stratégiai jelentőségű természeti erőforrások, természeti értékek, ökoszisztémák védelme, az életközösségek működőképességének megőrzése, a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása.

- A tervi elemek közül egyik sem befolyásolja hátrányosan a különféle természetvédelmi oltalom alatt álló területeket. Az ökológiai hálózat övezeteit érintő módosítások *védelmi, gazdasági célú erdőterület (Ev, Eg)* és *általános mezőgazdasági terület (Má)* területfelhasználási egységet hoznak létre, biztosítva a területeken spontán kialakult erdők, vízfolyások menti fa- és cserjecsoportok, természetközeli területek fennmaradását, valamint a településen zajló mezőgazdasági kis és nagyüzemi művelés megőrzését. Emellett az érintett 46. és 64. sz. módosítások során a különleges területek (sportpálya, temető) *különleges beépítésre nem szánt terület (Kb)* területfelhasználási egységbe kerülnek.
- A településen található országos természeti emléknek minősülő, ex lege védett földvárat és barlangokat a tervi elemek nem érintik.
- A helyi védelem alatt álló Andreánszky-kastély területét a tervi elemek pozitívan érintik, a területek egyedi szabályozás alá kerültek, melyek a történeti és természeti értékek védelmét szolgálják.

Az erőforrás-takarékosság és a hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése

Cél a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítása, a környezetszennyezés megelőzésére, a terhelhetőség/megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítása.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalmi-gazdasági fejlődés és a környezetterhelés szétválására, azaz, hogy a lakosság növekvő jólléte csökkenő környezetterhelés mellett legyen biztosítható. A terv nem tartalmaz olyan elemeket, amelyek ellentétesek lennének a forrástakarékos anyag-, víz- és energiahasználat elveivel.

A tervezett lakóterületek, illetve az új különleges beépítésre nem szánt napelempark terület, turisztikai és strand terület ezen elvek figyelembevételével, a belterülethez, illetve a meglévő infrastruktúrához csatlakozva kerültek kijelölésre.

A meglévő és új gazdasági területeken a HÉSZ által engedélyezett és elhelyezhető funkciók gondoskodnak a környezetre gyakorolt negatív hatások korlátozásáról (kibocsátások és hulladékok minimalizálásáról).

Mindezen körülményeket figyelembe véve a tervezett módosítás a Nemzeti Környezetvédelmi Program fő stratégiai célkitűzéseinek **megfelel**.

3.2. Környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése, illetve figyelembevétele a tervben

Alsópetény Község Önkormányzatának döntése alapján a terv környezetvédelmi szempontú alátámasztására a R. 4. sz. mellékletében meghatározott általános tartalmi követelmények figyelembevételével a környezeti értékelés elkészítésére, illetve a környezeti vizsgálati eljárás lefolytatására is sor kerül.

A tervezett fejlesztések és a megvalósításukhoz szükséges településrendezési terv felülvizsgálat tervezete a környezet- és természetvédelmi célok, követelmények és elvárások figyelembevételével készült.

A környezeti értékelés szempontjából fontos módosításokat a 2.1. fejezetben részletesen ismertettük. A 7-13, 18-20, 22, 23, 25, 27, 29, 31, 33-36, 41, 46, 63, 65, 69, 70. sz. módosítások átlagnál jobb minőségű termőterületet érintenek, azonban a módosítások egyike sem keletkeztet új építési jogot. A terv összességében a forrástakarékos anyag-, és termőföldhasználat elveinek figyelembevételével készült. Az új építési jogot keletkeztető falusias lakóterületek mindösszesen 1,985 hektár területet vesznek igénybe melyek a hatályos terven zöldterületként, különleges területként és kertes mezőgazdasági területként szabályozottak.

Alsópetény településrendezési eszközeinek felülvizsgálata tervezési folyamata, ezen belül a környezetvédelmi alátámasztó munkarész, illetve a R. szerinti környezeti értékelés az 1.5. fejezetben felsorolt tervi előzmények és egyéb források, továbbá az előzetes tájékoztatási szakaszban adott államigazgatási szervek véleménye és adatszolgáltatásuk figyelembevételével készült. A tervezett fejlesztések kapcsán beépítési tanulmányterv és értékelhető konkrétumokat tartalmazó engedélyezési tervek nem álltak rendelkezésünkre.

A végleges dokumentációban szereplő tervi elemekkel kapcsolatosan a R. 4. számú mellékletében meghatározott általános tartalmi követelmények szerinti környezeti vizsgálati dokumentum készült. A környezeti vizsgálat megállapította, hogy a településrendezési terv felülvizsgálata környezet-, természet-, és tájvédelmi érdekeket nem sért, a terv megfelelően gondoskodik a környezet-, természet-, és tájvédelmi alapelvek teljesüléséről. A megfogalmazott módosítási pontok arányosak és mértékletesek, nem okozzák a táji mintázat mozaikosságának jelentős csökkenését, de a tervek érvényesítésével és a tervezett beépítésekkel ezek kis mértékben módosulnak.

A településrendezési eszközök módosításakor konkrét műszaki, kiviteli tervek nem álltak rendelkezésre, így a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő technológiájú építésről és üzemeltetésről nem lehet megállapításokat tenni. Az új rendezési terv gondoskodik a levegő-tisztaságra, talajra, felszíni- és felszín alatti vizek minőségére és mennyiségi jellemzőire, a környezet zaj- és rezgésállapotára vonatkozó határértékek betartásáról.

3.3. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése

3.3.1. földrajzilag lehatárolt tervezési terület esetén, illetve, ha a hatásterület földrajzilag lehatárolható, a terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv, illetve program megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol

A 3.2. fejezetben megfogalmazottak szerint a település közigazgatási területén, a tervezett összes módosítási szándékot vizsgálva nem várhatóak jelentős környezeti hatások.

A település földtani közegének állapota

A 1-37, 39-42, 62, 63, 65, 67-70. sz. módosítások termőföld igénybevételével járó változásokat tartalmaznak, így a terv a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (továbbiakban Tvt.) hatálya alá tartozik.

- Az 1-34, 41, 62, 63, 65, 68, 69, 70. sz. módosítások esetében az általános mezőgazdasági területek a meglévő hasznosításnak, az Erdők övezetének, illetve az Országos Erdőállomány Adattárnak megfelelően *gazdasági vagy védelmi célú erdőterületté (Eg, Ev)*, illetve a 35-37. sz. módosítások esetében kertes mezőgazdasági területek *általános mezőgazdasági területté (Má)* minősültek.

A fenti módosítások közül tényleges művelés alóli kivonással a 39, 40, 42, 67. számúak járnak:

- A 39, 40. és 42. sz. változások célja a Cser-tó és a község turisztikai fejlesztése. A módosítási területeken *különleges beépítésre nem szánt turisztikai (Kb-tur) és strand (Kb-st) terület* jön létre, melyeken a tó adottságaihoz igazodó szabadidős tevékenységet támogató kiszolgáló területek kialakíthatóak.
- A 67. sz. módosítás egy falusias lakószövetbe beékelődött kertes mezőgazdasági területet alakít át *falusias lakóterületté (Lf).* A település célja Alsópetény települési területének kompakt fejlődése, így az új lakóterületi fejlesztések a településszerkezethez szervesen illeszkedve, meglévő infrastruktúrával rendelkező, vagy beékelődött mezőgazdasági területeken kerültek kijelölésre.

Az illetékes Nógrád Megyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Földhivatali Főosztálya Földhivatali Osztálya adatszolgáltatása alapján az alábbi módosítási pontok érintenek átlagosnál jobb minőségű termőföldet:

- az 7-13, 18-20, 22, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 34, 41, 63, 65, 69, 70. sz. módosítások általános mezőgazdasági területből (Má) hoznak létre *védelmi és gazdasági erdőterületet (Ev,Eg);*
- az 35. és 36. sz. módosítás a jelenlegi kertes mezőgazdasági területből (Mk) hoz létre *általános mezőgazdasági területet (Má);*
- a 46. sz. módosítás célja a beépítés intenzitásának csökkentése építési igény hiányában: különleges beépítésre szánt sportterületet (K-sp) alakít át *különleges beépítésre nem szánt nagykiterjedésű sportterületté (Kb-sp).*

A felsorolt módosítások a termőföldek hosszú távú hasznosítását segítik elő.

A módosítások jó termőhelyi adottságú szántóterületet nem érintenek.

A tervezett módosítások gyümölcs termőhelyi kataszteri terület nem vesznek igénybe.

Ásványi nyersanyagvagyon területével érintett a település teljes területe, így az összes tervi elem is. Az övezet szempontjából releváns módosításokat a 2.2. fejezetben részleteztük.

Erdőterületek

A tervezett módosítások több helyen érintenek az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott és Erdők övezetét érintő üzemtervezett erdőt, amelyek zöme az övezetnek való megfelelés érdekében új gazdasági és védelmi erdőterületek kijelölését eredményezi. Az Erdők övezetét érintő módosításokat a 2.2. fejezetben részleteztük.

Tervi szinten erdőterületek más célú hasznosítását a 57. sz. módosítás tartalmazza. Az erdőterület *általános mezőgazdasági (Má)* területbe kerül a meglévő hasznosításnak megfelelően. A módosítás csupán tervi szinten létező erdőterület területfelhasználási besorolása változik meg, az érintett területen tényleges erdőborítottság nincs, illetve nem számottevő.

Természeti környezet (növény és állatvilág)

Alsópetényt az Országos ökológiai hálózat magterület, ökológiai folyosó és pufferterülete is érinti. A módosítások csak a magterület és az ökológiai folyosó területeit érintik, melyekről részletesen a 2.2. fejezetben írtunk. A településrendezési eszközök a hivatalos adatszolgáltatásban szereplő lehatárolással teljes mértékben megegyeznek.
A településen nem található országos védelem alatt álló természetvédelmi terület.
A törvény erejénél fogva („ex lege”) védett nyilvántartott értékek:

	Típus	Hivatkozási/ kataszteri szám	Név	Helyrajzi szám
1.	természeti emlék	03-0113-01	Földvár	052/1

Alsópetényen 2 db kijelölt helyi védelem alatt álló természeti érték található: földvár (052/1 hrsz) és az Andreánszky kastélypark (160/1 hrsz).
A tervezett fejlesztések természetvédelmi érintettségéről a 3.1. és a 3.5.1.3. fejezetekben írtunk részletesebben. A módosítások természeti területeket – különösen természetvédelmi szempontból kijelölt országos- és helyi védelem alatt álló területeket – nem érintenek hátrányosan. Az országos jelentőségű ex lege védett földvár és barlangok környezetét releváns módosítások nem érintik.

Környezeti levegőminőség

Alsópetényen nem üzemel légszennyezettség mérő berendezés.
A község területe a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 1. számú melléklete alapján a 10. számú légszennyezettségi zónába tartozik.
A település levegőtisztaság védelmi helyzetét alapvetően a gépjármű-közlekedésből, a mezőgazdasági tevékenységből (a mezőgazdasági területek műveléséből, lokálisan az állattartásból), valamint a korszerűtlen háztartási kis tüzelőberendezések kibocsátásból származó légszennyezés határozza meg és befolyásolja.
A település területén az ipari eredetű légszennyezőanyag kibocsátás nem jellemző.
A felülvizsgálattal összefüggésben a légszennyezettség nagyobb mértékű növekedésével járó módosítás nem történik.
A településrendezési eszközök alátámasztásaként készült tájrendezési és környezetalakítási javaslatok tartalmazzák a szálló porból eredő légszennyezést csökkentő és a szántókat tagoló fasorok, mezővédő erdősávok telepítési javaslatai.

Felszíni és felszín alatti vizek állapota

Alsópetény közigazgatási területe a Tisza közvetlen rész-vízgyűjtő tervezési területén, ezen belül a Ipoly vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységben foglal helyet. Az 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozattal elfogadott Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervében foglaltakat figyelembe kell venni a településrendezési eszközök felülvizsgálata során. A felszíni vizek tekintetében a településen átfolyó Petényi-patakra vonatkozó előírások és tervezett intézkedések az irányadók.

Alsópetény a Vgtv. 1. számú melléklet 12. a) pontja alapján meghatározott nagyvízi medret nem érint. A község közigazgatási területe a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet szerint érvényes és végleges határozattal kijelölt vízbázist nem érint.

Alsópetény esetében a vízfolyások minőségét érintő környezeti problémák és tervezett intézkedések közül elsősorban a mezőgazdasági területekről származó diffúz terhelések jelennek meg, de ezek is csekély mértékűek. A háztáji állattartás visszaszorulásából kifolyólag a települési szennyezés elenyésző, a községben állattartó telep nem található.

Alsópetény a felszín alatti vizek védelméről alkotott 219./2004. (VII.21.) Korm. rendelet, valamint a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet szerint érzékeny és kiemelten érzékeny vízminőség-védelmi területen fekvő település.

Alsópetény közigazgatási területét az OTrT-ben meghatározott Vízminőségvédelmi-terület övezete kis mértékben, a Romhánnyal közös települési határon érinti. Jelen felülvizsgálat során tervezett módosítással nem érintett.

A településen a szennyvízcsatorna-hálózat kiépítése 2004-ben kezdődött meg. 2018-ban a szennyvízcsatorna rákötéssel rendelkező lakások aránya 83% volt, ami azt jelenti, hogy nem minden ingatlanról történik a szennyvíz elvezetése közcsatornával. Az egyedi berendezésekkel működő ingatlanok esetében az összegyűjtött szennyvizek elszivároghatnak a talajban, amellyel jelentős mértékben szennyezhetik a talajt, illetve talajvizet. Az ilyen, zárt szennyvíztározóknak vízzáró módon kell megépülnie, mely vízzáróságot 3 évenként ellenőrizni kell. A Helyi Építési Szabályzat *Közművekre vonatkozó előírásai*, valamint az egyes övezetekre vonatkozó egyedi előírások gondoskodnak a felszíni és felszín alatti vizek megfelelő védelméről.

A település zaj- és rezgésterhelése

A településen keletkező elsődleges – de elenyésző - zajforrást a közlekedés jelenti. Zaj-és rezgésvédelem szempontjából a településen nem érkezett lakossági bejelentés a megengedett zajvédelmi határértékek átlépésére. A határértékeket meghaladó ipari és szolgáltatói tevékenységhez kapcsolódó létesítmény a településen nem üzemel. A módosítások eredményeként új gazdasági terület jön létre (52. sz. mód.), ugyanakkor ez csak tervi szinten releváns, a területen évek óta szeszfőzde üzemel.

Az épített környezet állapota

A Nógrád Megyei Kormányhivatal Salgótarjáni Járási Hivatal Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály adatszolgáltatása alapján Alsópetény területén 7 db műemlék, 3 db nyilvántartott régészeti lelőhely található az alábbiak szerint:

- régészeti lelőhelyek:

lelőhely azonosító	lelőhely neve	hrsz
49431	Földvár	052/1
49433	Rk. templom	112, 62, 113/2, 111/4, 113/1, 61, 89
93487	Ófalu	181/3, 206, 164/3, 163, 209/1, 182, 177, 124, 119, 118, 110, 141, 142, 126, 128, 108, 116, 140, 207, 181/5, 183/2, 184, 185, 264/1, 287, 279, 288, 366, 257, 259, 260, 181/1, 224, 211, 217, 216/1, 218, 205, 183/1, 228, 168, 227, 162, 82, 62, 215, 436/2, 436/1, 419, 413/2, 418, 420, 289, 397, 412, 424, 66, 232/1, 63, 252, 253, 239, 432, 394, 392, 400, 408, 393, 76, 251, 398, 406, 431, 421, 88/2, 95, 415, 221, 230, 223, 258, 261, 262/1, 266, 269/2, 267, 265, 390, 389, 388, 409, 410, 411, 339/3, 370, 437, 59, 433, 58, 246, 248, 434, 391, 249, 395, 407, 413/3, 245, 399, 401, 402, 405, 430, 428, 429, 71, 73, 80, 235, 92, 231/2, 233, 87, 78, 414, 416, 84, 413/1, 268, 286, 234/1, 208, 170, 64, 65, 243, 255, 256, 396, 77, 75, 69, 417, 250, 422, 423, 425, 426, 67, 68, 70, 72, 74, 79, 127, 123, 97, 100, 104, 105, 106, 60, 167, 176, 188, 187, 186, 181/6, 181/2, 180, 026/1, 121, 120, 125, 174/1, 427, 236, 237, 238, 244, 83, 81, 96, 86, 85, 171, 173, 174/2, 175, 88/1, 94, 98, 231/1, 107, 117, 101, 115, 122, 102, 103, 247, 214, 169

- műemlékek:

törzsszám	azonosító	védelem	név	hrsz
5435	13652	műemléki	Gyurcsányi-Prónaykiskastély	177
5435	13651	műemlék	Gyurcsányi-Prónaykastély	177
5435	6508	műemlék	Gyurcsányi-Prónaykastély és -kiskastély	177
5436	6507	műemlék	Római katolikus templom (Szent István király)	112
5437	6504	műemlék	Harangtorony	112
5438	6505	műemlék	Werbőczy-emlékmű	112
5439	6506	műemlék	Sírkövek	112
5437	28333	műemléki környezet	Harangtorony ex-lege műemléki környezete	0150/17, 0150/18, 0151, 0152, 100, 104, 105, 106, 111/4, 113/1, 113/2, 60, 61, 62, 90, 97, 99, 109
5438	28334	műemléki környezet	Werbőczy-emlékmű exlege műemléki környezete	0150/17, 0150/18, 0151, 0152, 100, 104, 105, 106, 109, 111/4, 113/1, 113/2, 60, 61, 62, 90, 97, 99
5439	28335	műemléki környezet	Sírkövek ex-lege műemléki környezete	0150/17, 0150/18, 0151, 0152, 100, 104, 105, 106, 109, 111/4, 113/1, 113/2, 60, 61, 62, 90, 97, 99

„A településkép védelméről” szóló 21/2017. (XII.29.) önkormányzati rendelet rendelkezik a helyi védelemről, melynek értelmében helyi egyedi védelem alatt álló:

- természeti érték:
  - 052/1 hrsz. földvár
  - 160/1 hrsz. Andreánszky kúria kertje
- épített érték:
  - Somogyi-Andreánszky-kúria
  - Alkotmány u. 17. lakóház
  - Alkotmány u. 27. lakóház
  - Petőfi u. 34. lakóház
  - Petőfi u. 69. lakóház
  - Petőfi u. 79. lakóház
  - Petőfi u. – Arany János u. sarok, fakereszt és műhely
  - Petőfi u. 36. lakóház
  - Rákóczi u. 1. lakóház

- Nepomuki Szent János szobra

A településrendezési eszközök módosításával kapcsolatosan a korábban készült örökségvédelmi hatástanulmány aktualizálásra is sor került.

A tervezett módosítások közül a 46, 47, 50, 51, 54, 55, 59. számúak régészeti lelőhelyet érintenek:

- Az 46. sz. módosítás a sportpálya területét rendezi, beépítésre szánt területből *beépítésre nem szánt különleges területbe (Kb-sp)* sorolja.
- A 47. és 51. sz. módosítás falusias lakóterületből hoz létre *különleges beépítésre nem szánt területet (Kb-káp, Kb-k)*, annak értelmében, hogy a rajtuk lévő történeti értékeket egyedi szabályozással megőrizze.
- Az 50. és 54. sz. módosítás falusias lakóterületet (Lf) sorol át *településközponti vegyes területté (Vt)* a jelenlegi funkcióknak megfelelően.
- Az 55. sz. módosítás meglévő erdős területen hoz létre falusias lakóterületből (Lf) *védelmi erdőterületet (Ev).*
- Az 59. sz. módosítás zöldterületen (Zkk) jelöl ki új *falusias lakóterületet (Lf)*.

A fenti módosítások a település régészeti értékeit nem befolyásolják kedvezőtlenül, a jogszabályi előírások betartása mellett az értékek nem sérülnek. A tervezők a helyi építési szabályzatban gondoskodtak a régészeti örökség és a műemléki érték védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 39/2015. (III. 11.) Korm. rendelet előírásainak érvényesítéséről.

A tervben szereplő módosítások műemléki védettségű épületeket (51, 54) , illetve műemléki környezetet (46, 50-52, 54-57) érintenek:

- Az 54. sz. módosítás célja a római katolikus templom – mely műemléki épület, és műemléki környezettel rendelkezik - és környezetének rendezése. A módosítás falusias lakóterületet (Lf) sorol át *településközponti vegyes területté (Vt)* a meglévő beépítéseknek és funkcióknak megfelelően.
- Szintén műemléki épület és műemléki környezettel rendelkezik a Prónay-kastély és -kiskastély. Az 51. sz. módosítás biztosítja a kastély történeti értékének megfelelő védelmét azzal, hogy egyedi szabályozást határoz meg a *különleges beépítésre nem szánt kastélyterület övezetben (Kb-k).*
- A 46, 50, 52, 55, 56, 57. sz. módosítás a templom és a kastély műemléki környezetével érintettek. Mindegyik változás a jelenlegi használatnak megfelelő területfelhasználási egységet határoz meg.

A fenti módosítások nem befolyásolják hátrányosan a műemlékeket és környezetüket.

3.3.2. a fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a terv, illetve program nem valósulna meg;

A terv nagymértékben megváltoztatja Alsópetény településszerkezetét, a település bel- és külterületére egyaránt kiterjed, ezért a településen tapasztalható jelenlegi környezeti konfliktusokra is várhatóan hatással lesz. A településrendezési eszközök készítését megalapozó munkarész több természeti, környezeti konfliktust is feltárt, melyek megoldására az alábbi feladatokat határozza meg:

- A települési zöldfelületek megőrzése és fejlesztése, amely a levegőminőség javítása, valamint esztétikai és településképi szempontból egyaránt fontos: magas erdősültségi arány megtartása, egységes zöldfelületi arculat kialakítása, útmenti zöldsávok fásítása, zöldítés, településszegélyek zöldítése, mezőgazdasági területeket tagoló fasorok, erdősávok telepítése.
- A felszíni és felszín alatti vizek védelme, és minőségük javítása, a Petényi-patak medrének rendszeres kotrása, parti sáv karbantartása, védelme.
- A csapadékvíz-hálózat kiépítése, csapadékvíz-elvezetés rendezése.
- Szennyvízhálózat további építése, az ingatlanok hálózatra kötése.

Az első ponttal összefüggésben említhetők a 3.2. csoport módosításai, melyek a természetben meglévő erdőterületeket határolnak le. Az erdőterületek növelésével a hatályos tervhez képest nő a község biológiai aktivitása, az erdőterületek erdőként való szabályozása hozzájárul a település ökológiai rendszerének fejlesztéséhez. A termőterületeket érintő módosítások túlnyomó többsége a valós területhasználatnak megfelelő szabályozási igény miatt történt.

Szintén az első ponttal kapcsolatban említhetők a települési zöldterületeket érintő módosítások. A hatályos tervben közkertként szabályozott területek közül 0,71 hektárnyi területen lakóterületi fejlesztést eszközöl a terv, ugyanakkor csak 0,24 hektárnyi területet szabályoz közkertként helyette. Habár a zöldterületek kiterjedése csökken, a tájrendezési és környezetalakítási alátámasztó munkarész számos, a zöldfelületi arány növelésére és a településökológia javítására szolgáló zöldfelületi javaslatot fogalmaz meg. Továbbá nem elhanyagolható, hogy a zöldterületek helyén falusias lakóterületek kerülnek kialakításra, melyek szintén magas zöldfelületi aránnyal rendelkező területek.

A vízrendezésre vonatkozóan a szabályozási terv vízvédőtávolságot határoz meg, mely a természetvédelmi területeken 50 m, egyéb területeken 6 m szélességben került meghatározásra. Emellett belterületen gondoskodni szükséges a vízelvezető árkok megfelelő karbantartásáról, esetenként felújításáról is.

A felszín alatti vizek minőségének védelméről, elsősorban a szennyvízkezelési előírásokról a tervezők a Helyi Építési Szabályzatban gondoskodtak.

3.3.1. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok, a következmények előrejelzése

A terv hatására lokális jelleggel közvetlen környezeti igénybevétel és közvetett hatások jelentkeznek.

3.3.2. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelést közvetlenül előidéző tényezők

Földtani közeg és termőtalaj

A 1-37, 39-42, 62, 63, 65, 67-69, 70. sz. módosítások termőföld más célú hasznosításával tervezett változásokat tartalmaznak, így a terv a Tvt. hatálya alá tartozik.

Tényleges mezőgazdasági művelés alóli kivonással jár a 39, 40, 42, 67. sz. változás melyek közül új építési jogot csak a 67. számú változás keletkeztet. A tervezett lakóterületekre vonatkozóan vázlattervek nem állnak rendelkezésre. A várható környezetterhelést a következők idézhetik elő:

- az épületek építésekor a talaj tömörödése, munkagépek okozta por-, rezgés- és zajszennyezés;
- a munkálatok miatt biológiailag aktív felületek szűnnek meg;
- a munkagépekből esetlegesen kifolyó, szivárgó olajszennyezés, a munkások által esetlegesen okozott kommunális hulladékok, talaj- és talajvízszennyezés.

Levegőszennyezés, zajvédelem

A módosítási szándékok közül egyik sem jár közvetlenül pontszerű légszennyező forrás létrehozásával és a légszennyező anyagok növekedésével a levegőben. A módosítások összességében a légszennyezés mértékének csökkenését szolgáló változásokat eszközölnek.

Élővilág közvetlen igénybevétele

A tervezett fejlesztések természeti területeket – különösen természetvédelmi szempontból kijelölt országos természetvédelmi területet és helyi védelemmel ellátott értékek területét– nem érintenek hátrányosan. Az országos jelentőségű ex lege védett földvár és barlangok környezetét releváns módosítások nem érintik.

A módosítások kifejezett célja a természetközeli erdő- és gyepterületek, galériaerdők megőrzése építési lehetőséggel korlátozott övezetek létrehozásával.

Tájképi megjelenés

Az új településrendezési eszközök az új fejlesztések tájba illesztését a helyi építési szabályzatnak és a településképi rendeletnek való megfelelésen keresztül biztosítják, amelyek betartásával a tervezett módosítások az általános tájképvédelmi elveknek megfelelhetnek. Az új beépítések tájképvédelmi terület övezetén valósulnak meg, ezért kialakításuk során az általános tájképvédelmi érdekek sérülhetnek. Kiemelt domborzati elhelyezkedése miatt fokozott figyelemmel kell lenni a tájba illesztés megfelelő módjára a

38, 48, 49. számú módosítás esetében. Gondoskodni kell a megfelelő zöldítésről, az új lakóterületek településszövetbe és táji környezetbe való beolvadásáról.

A 39. és 42. sz. módosítás *különleges beépítésre nem szánt turisztikai (Kb-tur) és strand (Kb-st) területet* hoz létre. A tervezett fejlesztésekkel kapcsolatban beépítési tanulmányterv nem állt a tervezők rendelkezésére. A terület völgyi helyzetben található, a Cser-tó partján. A turisztikai fejlesztés során a természetesség minél nagyobb mértékű megőrzése mellett fontos gondoskodni a megfelelő tájba illesztésről, hiszen domborzati helyzete és a környező infrastruktúra hálózat miatt a terület a település egyik látvány pontja.

A tájképre gyakorolt hatás szempontjából meg kell említeni még a 40. sz. módosítással létrehozott új *különleges beépítésre nem szánt terület – napelemes kiserőmű (Kb-ne)* létrejöttét, amely terület a Cser-tó északi felén helyezkedik el. A terület kialakítása völgyi helyzetéből kifolyóan és a településrendezési eszközök Alátámasztó munkarészében javasolt növénytelepítés figyelembevétele esetén nem generál jelentős tájképi konfliktust.

3.4.2. Közvetett módon környezeti hatást kiváltó tényezők és hatásaik

A tervezett fejlesztések hatására a rendezési terv változásával együtt a településen az erdőterületek kiterjedése a jelenlegi állapothoz képest jelentősen, mindösszesen 159,6 hektárral növekszik, míg a mezőgazdasági területek aránya csökken 165,25 hektárral. A módosítások zöme ezen területek közötti átsorolásokból adódik. Ezzel együtt nő a kivett területek aránya is 6,26 hektárral, azonban cca. 9,9 hektárnyi terület esetében csökken a beépítései intenzitás.

Mindez közvetett módon a levegőminőség szinten tartását, illetve a termőföldek védelmével együttesen a korábbi terv által lehetőséget biztosító fejlesztésekhez képest a várható negatív hatások csökkenését eredményezik. Egyes módosítások a természeti környezet megőrzését, a vízfolyások menti fás zóna megmaradását, a dombvidéki gyepes táj víz- és talajmegtartó képességét erősítő hatással rendelkeznek, ami mellé a lakosságot és a turistákat érintő pozitív pszichikai hatások is társulnak.

A lakó- és turisztikai funkciók bővítése kétségtelenül a gépjárműves közlekedés növekedésével jár, ami fokozza a zaj-, rezgés- és légszennyezettséget a településen. A fejlesztések következtében várható forgalomnövekedés azonban elenyésző.

3.5. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

3.5.1. Jól azonosítható környezet igénybevétel vagy terhelés esetén különös tekintettel:

3.5.1.1. A környezeti elemekre gyakorolt hatás (termőföldre, talajra, levegőre, vízre, élővilágra, épített környezetre, ez utóbbi részeként az épített és régészeti örökségre)

Földtani közeg

A terv által lehetővé váló új épületek telepítése termőföld igénybevételével jár. Az építés során a környezetvédelmi előírásoknak megfelelő technológiájú építésnek és üzemeltetésnek a talajra gyakorolt hatása nem jelentős mértékű. Az új elemek létesítése, üzemeltetése a vonatkozó előírások betartása mellett a talajszennyezés veszélye nélkül történhet.

Az építési területen belül érheti közvetlen hatás a talajt az építés stádiumában. A kivitelezés során a nagy tömegű munkagépek elhaladásával, ennek következtében kedvezőtlen mértékű talajtömörödéssel, illetve taposási kárral kell számolni. A munkák befejezését követően, a munkaterület végleges átadását megelőzően a megfelelő helyreállítási munkákat is el kell végezni, ami a termőtalaj visszaállítását és a kertészeti munkák elvégzését jelenti.

Az üzemelés során közvetlen havária jellegű szennyezés nem várható. A talajok esetében a közvetlen hatásterületen kívül érzékelhető hatás nem várható.

Felszíni- és felszín alatti vizek

A felszíni- és felszín alatti vizek esetében a közvetlen hatásterületet az építési munkák és a havária helyzetek jelentik. Ezen a területen a lefolyó csapadékvizekkel bemosódó felszíni szennyezések hatásai érvényesülhetnek. A tervezett építési területeken és a kapcsolódó útszakaszokon a burkolatról lefolyó vizek esetleges tisztítása (pl. olajfogó, szűrő beépítése) szintén tervezési feladat, a csapadékvizek elvezetése, azok felszín alatti vizekre gyakorolt hatásának vizsgálata a vízjogi engedélyezési eljárásban vizsgálandó.

A felszín alatti vizek tekintetében közvetlen hatásterület nem jelölhető ki.

A tervezett módosítások közvetlen, vagy közvetett hatása a felszíni és felszín alatti vizekre nehezen becsülhető, mivel kellően részletes engedélyezési, vagy kiviteli tervek nem állnak rendelkezésre.

A fejlesztések hosszú távon várhatóan a felszíni és felszín alatti vízhasználatokra nem lesznek jelentős hatással, a vízkészletgazdálkodást sem mennyiségileg, sem minőségileg nem befolyásolják, mivel az új létesítmények a meglévő – működési engedéllyel rendelkező - infrastrukturális és technológiai háttérre csatlakoznak.

Levegő

Az idegenforgalmi fogadóhely kialakítását célzó fejlesztés a gépjármű-forgalom növekedését okozhatja a növekvő turistaforgalom által. A tervezett új lakóterületi fejlesztések miatt várható lakosságszám és a várható látogatószám emelkedésére való tekintettel a település légszennyezettségi állapotát a terv kis mértékben negatívan befolyásolja.

A légszennyezettséget mérsékli, hogy a beruházások mellett új, változatos összetételű, diverz növényállomány jöhet létre.

Ideiglenesen a tervezett építési tevékenységek megvalósításakor az építési gépjármű forgalomból és az építkezésből eredő levegőszennyezés átmenetileg rontja a levegőminőséget ám ez a munkálatok megfelelő ütemezésével és a legjobb elérhető technológia alkalmazásával enyhíthető.

Zajállapot

A fejlesztések hatására a módosítási területek környezetében az építkezések idejére várható számottevő zaj- és rezgésterhelés. Az előző ponttal összefüggésben az idegenforgalmi és lakócélú beruházások megvalósulását követően, az üzemelés során az idegenforgalmi és szállítási célú forgalom növekedésével kell számolni. A gépjárműves többletforgalomból eredő zajterhelés mértéke várhatóan a határértékek alatt marad, elviselhető.

Épített környezet

A tervben szereplő módosítások régészeti lelőhelyet, műemléki védettségű épületeket, illetve műemléki környezetet nem befolyásolnak hátrányosan.

- Régészeti lelőhelyet érintenek a 46, 47, 50, 51, 54, 55, 59. sz. módosítások.
- Műemléki épületet és annak telkét érintik a 51. és 54. sz. módosítások.
- Műemléki környezetet érint 46, 50-52, 54-57. sz. módosítás.

A módosításokat a 3.3.1. fejezetben részleteztük.

3.5.1.2. A környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, különösen a tájra, településre, klímára, természeti (ökológiai) rendszerre, a biodiverzitásra gyakorolt hatás

A terv megvalósulása esetén Alsópetényen új tervezett zöldterület (közkert) jön létre. A módosítások megvalósulása esetén Alsópetény zöldfelületi rendszere nem javul, de nem is romlik. A növényállomány összetételét és minőségét tekintve a jelenleginél gazdagabb terület jön létre számos módosítási területen, ami kis mértékben javítja a község településökológiai adottságait és biodiverzitását. A tervezett erdőterületekkel az ökológiai hálózat folytonossága, összekötöttsége javul. A spontán beerdősült területek erdőként való szabályozásával a település erdősültségének hosszú távú fenntartása válik lehetővé. A terv továbbá biztosítja az patakok menti erdősávok és gyepes domboldalak megmaradását.

A tervek hatására új infrastrukturális elemek jönnek létre. Az új közlekedési területek kijelölésének célja az új lakóterületek megközelítésének biztosítása és településszövetbe való bekapcsolása.

Az új beépítésre szánt területek már meglévő tevékenységhez, illetve beépítésekhez kapcsolódva, helyhez kötve valósulnak meg.

A terv vonatkozásában a táji mintázat változatossága, mozaikossága nem sérül, de a tervek érvényesítésével, a tervezett beépítésekkel ezek kis mértékben módosulnak.

A tervezett belterületet érintő módosítások esetében zömmel az egyes funkciók átsorolásáról van szó (lakóterületből gazdasági vagy településközponti, illetve zöld- és közlekedési területből lakóterületté sorolás). Új lakócélú terület lett kijelölve 15 hektárnyi területen, melyből a korábban belterületbe vont településrészeken kialakítandó lakóterület 13,1 hektárt tesz ki.

3.5.1.3. A Natura 2000 területek állapotára, állagára és jellegére, valamint a területen lévő élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megmaradásának, fenntartásának, helyreállításának, fejlesztésének lehetőségeire gyakorol hatás

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területtel érintett földrészletekről szóló 14/2010. (V.11.) KvVM rendelet Alsópetény településre vonatkozó adatokat nem tartalmaz, a településen nem található nemzetközi jelentőségű Natura 2000 terület.

3.5.1.4. Az érintett emberek egészségi állapotában, valamint társadalmi, gazdasági helyzetében – különösen életminőségében, kulturális örökségében, területhasználata feltételeiben – várhatóan fellépő hatások

Az emberek egészségére, életminőségére gyakorolt hatások

A tervezett módosítások termőföld igénybevételével járnak, melyek közül több a termelés alóli tényleges kivonást von maga után, így a lakosság egészséges életéhez hozzájáruló természetes élettér csökken. A mezőgazdasági területek összességében 136,42 hektárral csökkennek, ám ezek csak tervi szinten jelennek meg, hiszen ezeken a területeken zömmel erdők találhatók.

A módosítások összességében közvetett módon a levegőminőség javulását, a természeti környezet megőrzését, a biodiverzitás növekedését és így a lakosságot érő pozitív pszichikai hatásokat is eredményeznek, amivel összességében javulnak az egészségre és életminőségre gyakorolt hatások.

Emellett a megnövekedett lakóterületek és turisztikai célú tevékenység által okozott forgalomnövekedésből eredő levegő- és zajszennyezés az egészségre negatív hatásként értelmezhető, noha csak kis mértékben.

A beépítésre szánt, de még be nem épült területeken az épületek, infrastruktúra elemek létesítésére vonatkozó helyi építési szabályok, környezetvédelmi szabályok és biztonsági

előírások pontos betartása mellett a tervezett módosítások nem jelenthetnek kockázatot a környező lakosság egészségi állapotára, a lakókörnyezet és a természeti környezet jó minőségére.

Összességében a terv eredményeként születő, az életminőségre gyakorolt pozitív és negatív hatások közül a pozitív hatások érvényesülnek.

Társadalmi, gazdasági helyzetre gyakorolt hatások

A módosítások kedvező hatást gyakorolnak a helyi gazdaság erősödésére, valamint a település lakosságának növekedését vonják magukkal. Mindezzel összefüggésben az alábbi hatások várhatók:

- a lakosság bővülésével növekszik a fizetőképes kereslet a települési szolgáltatások iránt;
- a bővülő turisztikai területek új munkahelyet teremtve hozzájárulnak a település gazdaságának kismértékű javulásához;
- helyi munkaerő felszívásával csökken a településen kívül munkát vállaló ingázók száma, ami által csökken a hivatásforgalmi közlekedésből eredő zaj- és porszennyezés;
- lehetőség nyílik a gazdasági tevékenységek – különös tekintettel a turizmus lehetőségeinek - bővítésére, élénkítésére.

3.5.2. A közvetett módon hatást kiváltó tényezők hatásai

3.5.2.1. Új környezeti konfliktusok, problémák megjelenése, meglévők felerősödése

A lakóterületi és turisztikai fejlesztések közvetett módon a lakosságszám növekedését és a gazdaság minimális mértékű fejlődését eredményezheti a településen. Jelen tervmódosítás során az új építmények megjelenésével a következő konfliktusok megjelenésére lehet számítani:

- növekvő autós forgalomból eredő zaj-, és porszennyezés;
- kereskedelmi létesítmények emissziója;
- napelemek és az élővilág (elsősorban madarak, rovarok) konfliktusa;
- havária helyzetek kockázatának növekedése.

3.5.2.2. környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítésére vagy korlátozására

Az új létesítményekre vonatkozóan kiviteli, technológiai tervek nem álltak a tervezők rendelkezésére. Az új fejlesztések során a környezettudatos technológiákat, megújuló energiát hasznosító berendezéseket javasolt előnyben részesíteni, hogy a lakosság és a vendégek körében a környezetbarát életmód népszerűsítését segítsék elő.

3.5.2.3. A helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartására vagy létrehozására

A beépítésre szánt területek a meglévő belterülethez, valamint a meglévő infrastrukturális elemekhez csatlakozva, azaz a táj- és településszerkezeti adottságokhoz szervesen illeszkedve kerültek kijelölésre.

A tervezett fejlesztések a jelenlegi erdőgazdasági dominanciájú területfelhasználás átalakulását nem eredményezik. A jelenleg mezőgazdaságilag hasznosított területek aránya csak kis mértékben változik. A tervben szabályozásra kerültek a kertes mezőgazdasági és gyümölcsös területek, biztosítva lett a gyepek védelme.

3.5.2.4. A táj eltartó képességéhez alkalmazkodó helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítése

A fejlesztések Alsópetény gazdasági-gazdálkodási folyamataira építve elsősorban a turisztika felé fordul. A változatos természeti adottságokra, a magas erdősültségi arányra, a vizek megtartására, kihasználására épülő idegenforgalmi fejlesztések pozitív hatással lesznek a település életére.

3.5.2.5. A természeti erőforrások megújulásának korlátozása

Új lakócélú terület lett kijelölve 15 hektárnyi területen, melyből mezőgazdasági művelés alatt álló területet mindössze a 67. sz. módosítás érint, melynek területe 0,96 ha. A tervezett fejlesztések így természeti erőforrások (talaj) megújulását kis mértékben korlátozzák.

3.5.2.6. A nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használata vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítása

Nem helyi természeti erőforrások használata tekintetében a tervezett új épületek, illetve a kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések megvalósításához szükséges nyersanyagokat, építőanyagokat kell megemlíteni. A tervezés során elsősorban helyben elérhető, a tájra jellemző természetes fa- és kő építőelemeket, a településképi arculati kézikönyvben szereplő, a településre jellemző anyag- és színhasználatot kell előnyben részesíteni.

3.6. A környezeti következmények alapján a terv értékelése

A tervezett fejlesztések megvalósításához szükséges településtervezési folyamatban a párhuzamosan futó településrendezési eszközök készítésénél felhasznált tervi előzmények és a környezet- és természetvédelemért felelős államigazgatási szervek előzetes véleményei figyelembe lettek véve annak érdekében, hogy a várható kedvezőtlen környezeti hatások minimalizálását elérjék. A megismert környezeti alapállapotok ismeretében a tervezés során az új szabályozás a lehetséges negatív hatások minimalizálására törekedve készült el. A magasabb rendű tervekkel a vizsgálat tárgyát képező településrendezési eszközök összhangban állnak. A várható következmények alapján a terv megvalósítása a várható környezeti hatásokat értékelve környezetvédelmi és értékvédelmi szempontból elfogadható.

4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE VAGY CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE VONATKOZÓ, A TERVBEN SZEREPLŐ INTÉZKEDÉSEK KÖRNYEZETI HATÉKONYSÁGÁNAK ÉRTÉKELÉSE, JAVASLATOK EGYÉB SZÜKSÉGES INTÉZKEDÉSEKRE

A terv a vonatkozó jogszabályi előírások, a környezetvédelmi szempontú megalapozó vizsgálatok és tanulmányok, valamint az egyeztetésekbe bevont államigazgatási szervek releváns véleményeinek figyelembevételével készült.
A terv megvalósítása, valamint az építésengedélyezés során a jelentős környezeti hatások elkerülését, csökkentését szolgáló szabályozási elemek érvényesítése lehetővé teszi a fejlesztés megvalósításakor a környezetvédelmi követelmények teljesítését. Ez azonban nagyban függ az építmények engedélyezési terveitől és a kivitelezés sajátosságaitól.

A területen a környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy:

- a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézzen elő,
- megelőzze a környezetszennyezést,
- kizárja a környezetkárosítást,
- megszüntesse, de legalább enyhítse a meglevő ártalmakat és szennyezéseket.

Levegőminőség
A tervezett lakó- és idegenforgalmi célú beruházások kialakításával egy időben gondoskodni kell a megfelelő növénytelepítésről az épületek környezetében, különös tekintettel a kiszolgáló utak mentén és a parkolókban (ld. alátámasztó munkarészek tájrendezési és környezetalakítási javaslata). A fásítások, zöldsávok megfelelő intenzitás esetén jótékonyan befolyásolhatják a mikrokörnyezet állapotát, szennyező-anyag megkötő képességük révén javítják a levegő minőségét.

A talaj, a felszíni- és a felszín alatti vizek minősége
A tervezett jövőbeli építések során a bolygatott, értékes talajréteg szakszerű letermeléséről és más helyen történő felhasználásáról gondoskodni kell. Alsópetény a felszín alatti vizek védelméről alkotott 219./2004. (VII.21.) Korm. rendelet 2. melléklete, valamint a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet szerint érzékeny és kiemelten érzékeny vízminőség-védelmi területen fekvő település. A település területe alatt elhelyezkedő felszín alatti vízkészlet védelme mind mennyiségi, mind minőségi szempontból Alsópetény és a beruházók egyik kiemelkedő feladata.
A jövőbeni szilárd burkolatú közutak, illetve a gazdasági területek burkolt felületeiről lefolyó vizek tisztításáról (pl. olajfogók, szűrők beépítése) gondoskodni kell.

Élővilágra, ökológiai rendszerekre és a tájszerkezetre

A tervezett fejlesztéseknek nincs jelentős negatív hatása a táj szerkezetére, a településklímára, természeti (ökológiai) rendszerre, a biodiverzitásra, ezért ellentételezési intézkedésre nincs szükség.

A terv megvalósítása – a környezeti hatások elkerülését, csökkentését szolgáló településszerkezeti és szabályozási elemek, a környezetvédelmi követelmények érvényesítése esetén – nem okoz jelentős környezeti konfliktust.

Az építési engedélyezési tervek készítésére és a kivitelezés számára megfogalmazott táj- és településképvédelmi-, arculati tartalmú és célú előírások betartásával kell elősegíteni, hogy az új épületek a településképbe, illetve a tájképbe illeszthető módon létesüljenek.

5. JAVASLAT OLYAN KÖRNYEZETI SZEMPONTÚ INTÉZKEDÉSEKRE, SZEMPONTOKRA, MELYEKET A TERV ÁLTAL BEFOLYÁSOLT MÁS TERVBEN FIGYELEMBE KELL VENNI

A településrendezési eszközök keretet szabnak a tervezett fejlesztések megvalósíthatóságának. Az egyes fejlesztések, létesítések környezetvédelmi megfelelőségének igazolásához a településrendezési terv szintjén nem állt rendelkezésre elég részletes információ. A módosítások kapcsán kiforrott tervelőzmény, beépítési tanulmányterv, engedélyezési tervek nem álltak rendelkezésre. A megfelelően elkészített településrendezési eszközöknek ezek hiányában is keretet kell biztosítani a tervezett fejlesztések számára, hogy a magasabb rendű jogszabályok által előírt környezetvédelmi szempontok érvényesülhessenek.

Az építkezések és útépítések során a területekről az ott meglévő humuszos termőréteget a tényleges vastagságnak megfelelően maradéktalanul meg kell menteni. Eredeti rendeltetésének megfelelő felhasználásáig deponálni kell a humuszos talajt. Meg kell óvni az elmosódástól, a deflációtól és (mechanikai módon) a gyomosodástól.

A felszín alatti vizek fokozott érzékenysége miatt fontos a csapadékvíz-elvezetés hálózatának biztonságos kialakítása, az ártalmatlanítás technológiai hátterének kiépítése és folyamatos karbantartása, valamint a létesítés során az elérhető legjobb építési technológia alkalmazása.

A felújítások, építkezések idején a munkálatokat úgy kell megszervezni, hogy a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet előírásait, valamint a zaj és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008 (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet határértékei betarthatók legyenek.

Az építkezések során keletkező jelentős mennyiségű inert (bontási, építési) hulladék (helyben történő) hasznosítása javasolt a hulladékról szóló törvény vonatkozó előírásainak megfelelően.

A tájképi és településképi szempontok érvényesítése érdekében a tervezett épületek településképi környezetbe és a tájba való illeszkedéséről a Alsópetény településképi arculati kézikönyvében leírtak és a településképvédelmi rendeletben foglaltak szerint kell gondoskodni.

6. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN FELLÉPŐ KÖRNYEZETI HATÁSOKRA VONATKOZÓ MONITOROZÁSI JAVASLATOK

A környezeti értékelés alapján a beépítésre szánt területeken tervezett létesítmények, épületek építése közben, az építkezés idejére korlátozva várhatók jelentős kedvezőtlen környezeti hatások. A termőföldet véglegesen más célra hasznosítják, ezért a humuszos talajréteg eltávolítását és más helyen történő hasznosítását nyomon kell követni. Az üzemelés idejében várhatóan zavaró környezeti szennyezés nem várható.

A fejlesztések a térség forgalmi rendszerében nem okoznak jelentős változásokat. A forgalom és a kritikus zajterhelés alakulásának nyomon követésére megfelelő eszköz az ötévente felülvizsgálandó stratégiai zajtérkép.

7. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ

Az R. alapján a település egészére készülő településrendezési eszközök készítése esetében azok készítésével egy időben környezeti vizsgálatot kell lefolytatni a R. 4. számú melléklete szerinti tartalommal. A környezeti vizsgálat és értékelés feladata, hogy a településrendezési terv készítésének folyamatát, kimenetelét ellenőrizze, szükséges esetben megváltoztassa, és a jövőbeli környezeti problémák megelőzésének eszköze legyen.

Jelen környezeti vizsgálat és értékelés kapcsolódik a településre készült településfejlesztési koncepcióhoz és a készítés alatt álló településrendezési eszközökhöz. A készülő településrendezési terv településszerkezeti munkarészének alátámasztó szakági fejezeteiben a település hosszútávú fejlesztéséhez kapcsolódva meghatározásra kerültek mindazon környezeti megoldások, melyek a fenntartható fejlődést szolgálják. A településrendezési eszközök részeként készül a környezeti értékelés –a R. 4. sz. melléklete által előírt tematika szerint – figyelembe véve a tartalmi követelményeket és szakmai elvárásokat.

Ennek értelmében jelen környezeti vizsgálat Alsópetény településrendezési eszközeinek készítése során felmerült 69 db területfelhasználási változás környezeti hatásait tekinti át és értékeli.

A településrendezési eszközök készítése a hatályos települési tervekkel, programokkal összhangban van. A szabályozás figyelembe vette a településre vonatkozó felsőbb szintű jogszabályokat, azokkal a tárgyi módosítások összhangban vannak.

A településrendezési terv tartalmazza a területen folyó tevékenységeket és építési lehetőségeket befolyásoló védelmi övezeteket (a védett természeti értékeket, az országos

ökológiai hálózat övezeteit, és a tájképvédelmi terület övezetét). A szabályozás megfelel a táj- és természetvédelmi igényeknek. A terv figyelembe vette az épített örökségre vonatkozó előírásokat: műemléket, műemléki környezetet, a régészeti lelőhelyek területeit nem befolyásolja negatívan.

A település környezetvédelemmel kapcsolatos rendeleteit a településrendezési eszközök elfogadását követően felül kell vizsgálni.

A településrendezési eszközök készítésének fő céljai az alábbi csoportos bontásban mutatható be:

1. Koncepcionális fejlesztések biztosítása: Alsópetény települési céljai között szerepel a település népességmegtartó képességének javítása, a község turisztikai fejlődésének segítése.
   1.1. Lakóterületi fejlesztések
   1.2. Egyéb új fejlesztések

2. Újragondolás: A módosítások célja a település területfelhasználásának olyan szintű újragondolása, mely realizálja a korábbi tervekben meghatározott fejlesztéseket és biztosítja a területek egyedi szabályozását.
   2.1. Kertes mezőgazdasági területek újragondolása
   2.2. Egyedi szabályozást igénylő területek kijelölése

3. Megfeleltetés: Az alábbi módosítások a jelenlegi területhasználatnak, a meglévő beépítéseknek és a magasabb szintű terveknek való megfeleltetés alapján tervezettek.
   3.1. Magasabb terveknek való megfeleltetés
   3.2. Meglévő erdőterületek szabályozása
   3.3. Egyéb meglévő használathoz való igazodás

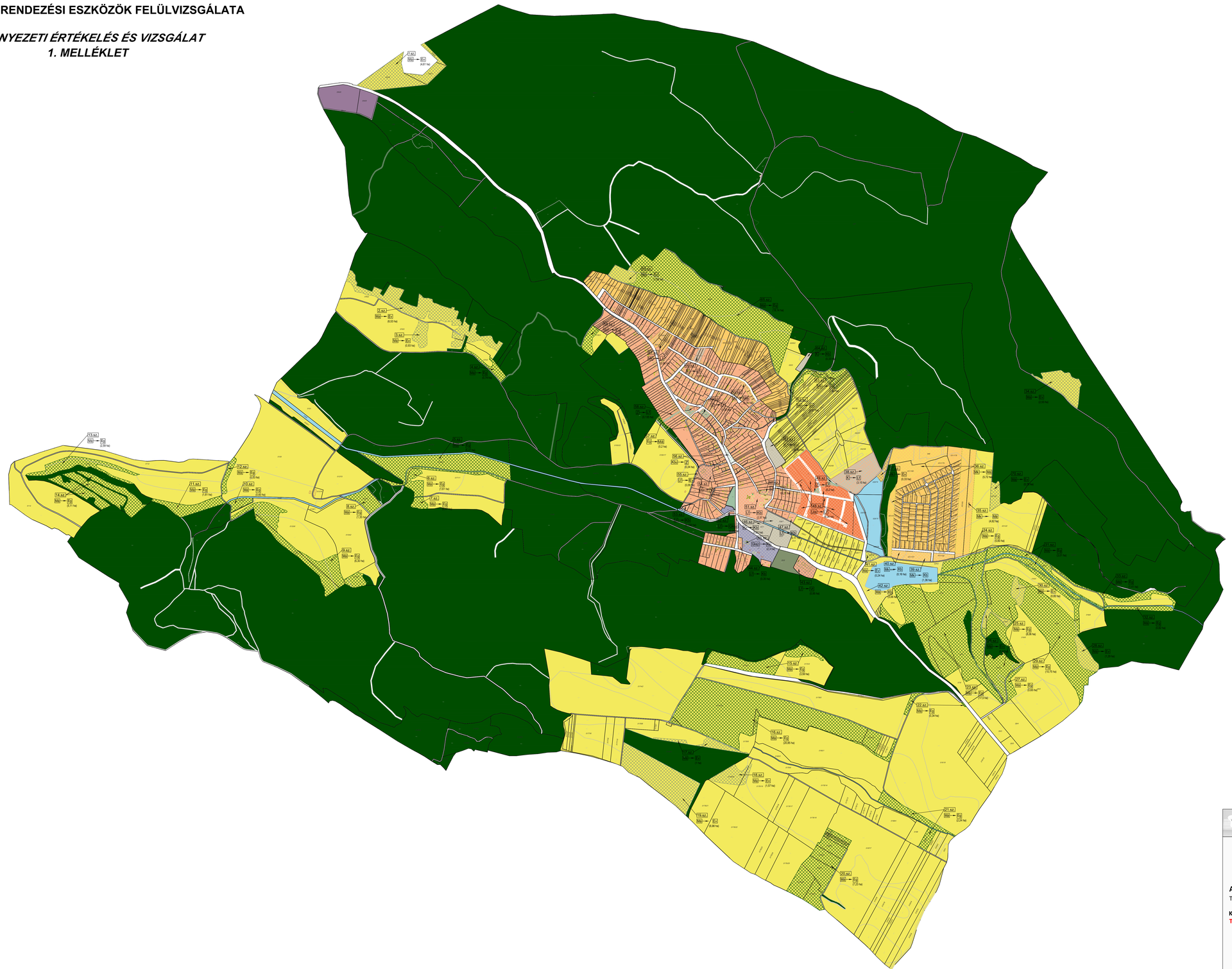
A tervezés során elérendő célok között szerepel a község népességmegtartó képességének megőrzése, a környezet minőségének javítása, valamint a település gazdasági teljesítményének növelése a környezetre jelentős hatást nem gyakorló, turizmusra építő gazdasági tevékenység bővítésével.

A tervezett fejlesztések megvalósításához szükséges településtervezési folyamatban a tervi előzmények és a településrendezési eszközök készítésének előzetes tájékoztatási szakaszában a környezet és természet védelméért felelős államigazgatási szervek által küldött előzetes vélemények figyelembe lettek véve annak érdekében, hogy a várható kedvezőtlen környezeti hatások minimalizálását elérjék. A megismert környezeti következmények alapján a terv megvalósítása a várható környezeti hatásokat értékelve környezetvédelmi és értékvédelmi szempontból elfogadható. Összességében megállapítható, hogy a tervezett fejlesztések indokoltak és elfogadható mértékűek.

ALSÓPETÉNY

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK FELÜLVIZSGÁLATA

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS ÉS VIZSGÁLAT
1. MELLÉKLET

JELMAGYARÁZAT

Meglévő	Tervezett	
		Igazgatási határ
		Belterület határ

TERÜLETFELHASZNÁLÁSI MÓDOK

Beépítésre szánt területek

Lf	Lf	Falusias lakóterület
	Vb	Településközpont vegyes terület
Gksz	Gksz	Kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület
Gip		Ipari gazdasági terület
K	K	Különleges terület

Beépítésre nem szánt területek

Z	Zkk	Zöldterület - közkert
E	Ev	Erdőterület - véderdő
E	Eg	Erdőterület - gazdasági erdő
Má	Má	Általános mezőgazdasági terület
Mk	Mk	Kertes mezőgazdasági terület
V		Vízgazdálkodási terület - vízgazdálkodási
		Közlekedési célú közterület (leírásban: KÖu)
Kb	Kb	Különleges beépítésre nem szánt terület

Poltrade Bt.
Urban Landscape Design
1096 Budapest, Telepy u. 23

ALSÓPETÉNY
TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

Környezeti vizsgálat és értékelés
Településszerkezeti változások

M = 1 : 6500	2020. június
Tervszám: ULD/04/2017	TSZT-V.

Településtervezés	**Mohácsi Katalin**, okl. településmérnök (TT 01-6108)
	Tölgyesi Diána, vezető településmérnök (TT 13-1374)
Tájrendezés, zöldfelület környezetvédelem	**Vincze Attila,** okl. tájépítészmérnök (TK/1 01-5089)
	Meszesán Péter, okl. tájépítészmérnök
	Erdelics Ágnes, okl. tájépítészmérnök
Közlekedés	**Vida Zoltán**, okl. építőmérnök (05-1619 K1d-1)
Közműellátás	**Székely Lajos**, felelős közműtervező (VZ-T 01-12861)